

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU MONIECKIEGO**

za 2022 r.

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

l.p.	Spis treści	Nr strony
I.	SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU	5
I.1.	SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH	5
I.2.	OGNISKA EPIDEMICZNE W PODMIOTACH WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ	20
I.3	WYKONASTWO SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	20
I.4	OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH	21
II.	BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	23
III.	WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA PRACY	38
IV.	CHOROBY ZAWODOWE	45
V.	OCENA STANU SANITARNO – HIGIENICZNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH	45
VI.	OCENA OBIEKTÓW KOMUNALNYCH I JAKOŚCI WODY	50
VII.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	53
VIII.	PROMOCJA ZDROWIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	54

Szanowni Państwo

Mam przyjemność przedstawić Państwu „Ocenę stanu sanitarnego powiatu monieckiego” za rok 2022 opracowaną w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Mońkach.

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego jest podsumowaniem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu monieckiego. Zawiera dane statystyczne wraz z omówieniem najistotniejszych zagadnień z zakresu działalności.

W 2022 r. realizowaliśmy nasze zadania z zakresu zdrowia publicznego, między innymi: nadzór nad podmiotami leczniczymi, obiektami komunalnymi, placówkami oświatowo-wychowawczymi, nadzór nad warunkami pracy w zakładach pracy. Zapewnialiśmy mieszkańcom naszego powiatu m.in. bezpieczeństwo żywności, żywienia, wody do spożycia. Sprawowaliśmy również nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi niebezpiecznymi. Staraliśmy się zapobiegać negatywnym skutkom wpływu szkodliwych i uciążliwych czynników na zdrowie ludzi już na etapie planowania przestrzennego, projektowania, lokalizacji i realizacji inwestycji. Promowaliśmy wśród mieszkańców zdrowy styl życia.

Serdecznie zapraszam do lektury raportu o stanie sanitarnym powiatu monieckiego. Mam nadzieję, że zawarte w nim obszernie informacje w wyczerpujący sposób przedstawiają zarówno zasady sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzoru, jak i efekty naszych działań.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Mońkach**
mgr Agnieszka Wędołowska

Rys. 1. Mapa powiatu monieckiego

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU

1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŻNYCH

Sytuację epidemiologiczną w zakresie zgłaszanych i rejestrowanych chorób zakaźnych na terenie powiatu monieckiego w 2022 roku, z uwagi na pandemię koronawirusa należy uznać za trudną. Również wzrost zachorowań na grypę i ospę wietrzną zarejestrowany w 2022 roku wymagał wzmożonego nadzoru epidemiologicznego. Nie obserwowano wzrostu epidemicznego występowania pozostałych chorób zakaźnych.

W 2022 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach zgłoszono:

- 1887 zachorowań na choroby zakaźne, z czego hospitalizowano 304 przypadki (wg. MZ-56 za 2022r.),
- 1482 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę (wg. Sprawozdania o zachorowaniach i podejzeniach zachorowań na grypę za 2022r.),
- 2 nowe przypadki gruźlicy,
- 16 przypadków narażenia na zakażenie wirusem wścieklizny,
- 19 zgonów z powodu chorób zakaźnych (wg. Roczego raportu o zgonach oraz podejzeniach zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych za 2022r).

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2081 dochodzeń epidemiologicznych z osobami zakażonymi, chorymi lub podejrzanymi o zachorowanie lub zakażenie. Czynności te dotyczyły przede wszystkim osób zakażonych wirusem SARS-Co-V2, wirusem grypy, wirusem ospy wietrznej, wirusem zapalenia wątroby, narażenia na zakażenie wirusem wścieklizny (po ryzykownych kontaktach ze zwierzętami) oraz osób z chorobami przenoszonymi drogą pokarmową, chorych na boreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu, gruźlicę czy meningokoki.

Dane epidemiologiczne dotyczące wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu monieckiego zostały przedstawione w formie tabelarycznej w oparciu o MZ-56 za 2022 rok.

Tabela nr 1. Liczba zachorowań i współczynnik zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2021-2022

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2021		2022		
			liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność	
1	A00	Cholera					
2	A01.0	Dur brzuszny					
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C					
4	A02.0	Salmoneloza	zatrucie pokarmowe	3	7,4	4	10,5
5	A02.1		posocznica	1	2,5		

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

6	A02.2-8		inne zakażenie pozajelitowe				
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozą) ^{UE}					
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą				
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)				
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO				
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i>			1	2,6
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}				
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	15	37,4	15	39,3
14	A04.8		inne określone				
15	A04.9	nie określone			2	5,2	
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾				1	170,9
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe				
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm)	1	2,5		
19	A05.2		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>				
20	A05.3-8		inne określone				
21	A05.9		nie określone				
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2					
23	A07.1	Giardioza (lamblioza)		1	2,5	4	10,4
24	A07.2	Kryptosporidioza					
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	12	29,9	33	86,5
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	13	32,4	10	26,2
27	A08.2-3		inne określone	6	14,9	21	55,0
28	A08.4		nie określone	4	9,9	3	7,8
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		17	2951,3	35	6013,7
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	7	17,4	2	5,2
31			w tym u dzieci do lat 2	2	347,2		
32	A20	Dżuma					
33	A21	Tularemia					
34	A22	Wąglik					
35	A23	Brucelloza: nowe zachorowania					
36	A24.0	Nosacizna					
37	A27	Leptospiroza					
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa					
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO					
40	A32	Listerioza					
41	A33-A35	Tężec	ogółem				
42	A33		noworodków				
43	A36	Błonica					
44	A37	Krzztusiec					
45	A38	Płonica (szkarlatyna)		1	2,5	11	28,8
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna	ogółem			1	2,6
47	A39.0;A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu			1	2,6
48	A39.1-4		posocznica				
49	A39.5-9		inna określona i nie określona				
50	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem				
51	A46		róża				
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego				
53	B95.0/O85		gorączka połogowa				
54	B95.0/ (...)		inna określona i nie określona				

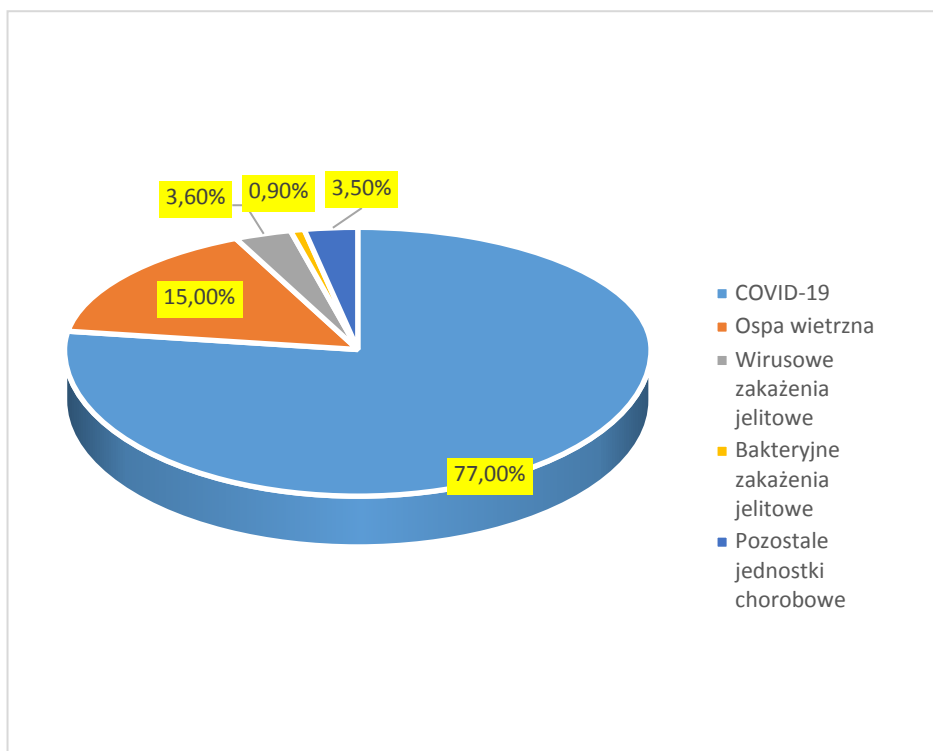
Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów				
56	A48.2		gorączka Pontiac				
57	A50	Kila	wrodzona i noworodków				
58	A51		wczesna				
59	A52		późna				
60	A53		inne postaci kily i kila nie określona				
61	A54	Rzeżączka					
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie					
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie			1	2,6	
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem	11	27,4	11	28,8
65			neuroborelioza				
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
67	A75	Dur wysypkowy					
68	A78	Gorączka Q					
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy					
70	A80.1-2,4	Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem				
71	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego				
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat					
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)				
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD)				
75	A81		inne i nie określone				
76	A82	Wścieklizna					
77	Z20.3/ Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	6	14,9	7	18,3	
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	2,5	1	2,6	
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe				
80	A81.1;A83; A85;B02.0		inne określone				
81	A86		nie określone				
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56				
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe				
84	B00.3		opryszczkowe				
85	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone				
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56				
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)					
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya					
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu					
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika					
91	A95	Żółta gorączka					
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa				
93	A92.0;A96.0-1,8-9;A98.0-2,5,8,A99		inna określona i nie określona				
94	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy					
95	B01	Osipa wietrzna	32	79,8	279	731,8	
96	B03	Osipa prawdziwa					
97	B05	Odra					
98	B06	Różyczka					
99	B08.8	Pryszczycyca					
100	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A				
101	B16		typu B - ostre				
102	B18.0-1		typu B – przewlekłe i BNO	3	7,4	1	2,6
103	B17.1		typu C - ostre – ogółem				

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

104	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE				
105	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO	1	2,5	1	2,6
106	B17.0,2-8; B18.8-9;B19		inne i nie określone				
107	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności				1	2,6
108	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		1	2,5	2	5,2
109	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)				2	5,2
110	B50-B54	Malaria (zimmica)					
111	B67	Bąblowica (echinokokoza)		1	2,5		
112	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)					
113	B75	Włośnica ^{UE}					
114	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem				
115	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
116	A40.3		posocznica				
117	J13;B95.3/(...)		inna określona i nie określona				
118	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> ^b					
119	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna	ogółem				
120	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu				
121	A41.3		posocznica				
122	A49.2;J14;B96.3/(...)		inna określona i nie określona				
123	G01;G04.2; G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych	w innych chorobach objętych MZ-56				
124	G00.2-8;G04.2		inne określone				
125	G00.9;G04.2		inne, nie określone				
126	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone				1	2,6
127	G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone					
128	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi					
129	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem			11	28,8
130			u dzieci w wieku 0-14 lat			8	-
131	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona				
132	P35.1-9		choroba wywołana przez wirus Zika				
133	P35.3-9		inne określone i nieokreślone				
134	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza				
135	P37.2		listerioza				
136	P37.3-4,8-9		inne określone i nie określone				
137	U04	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej					
138	T60	Zatrucia pestycydami – ostre					
139	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami	ryby, skorupiaki i inne produkty morza				
140	T62.0		grzyby				
141	T62.1-2	substancjami	jagody i inne części roślin				
142	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny				
143	-		dioksyny				
144	-		polichlorowane bifenyle				
145	-		inne określone i nie określone				
146	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		1863	4649,3	1415	3711,7
147		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe				2	5,2
148	-	Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii					
149	-						
150							
Suma kontrolna / hospitalizacje				2002/375		1887/304	

Na podstawie sprawozdania MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia za 2022 r. w roku sprawozdawczym, podobnie jak w 2021 roku COVID-19 był najczęściej rejestrowaną jednostką chorobową. Zarejestrowano 1417 przypadków, co stanowiło 77% wszystkich zgłoszonych jednostek chorobowych. Na drugim miejscu pod względem zgłaszalności ulokowała się ospa wietrzna – zgłoszono 279 zachorowań, co stanowi 15 % ogółu zgłoszonych jednostek. Na kolejnych pozycjach ulokowały się wirusowe zakażenia jelitowe - 67 zachorowań, co stanowi 3,6 % zgłoszonych przypadków oraz bakteryjne zakażenia jelitowe – 18 zachorowań, co stanowi 0,9% zgłoszonych przypadków. Pozostałe jednostki chorobowe rejestrowano w mniejszych ilościach.

Wykres 1. Procentowy rozkład zachorowań na choroby zakaźne w 2022 roku na terenie powiatu monieckiego (wg. MZ-56 za 2022r.)

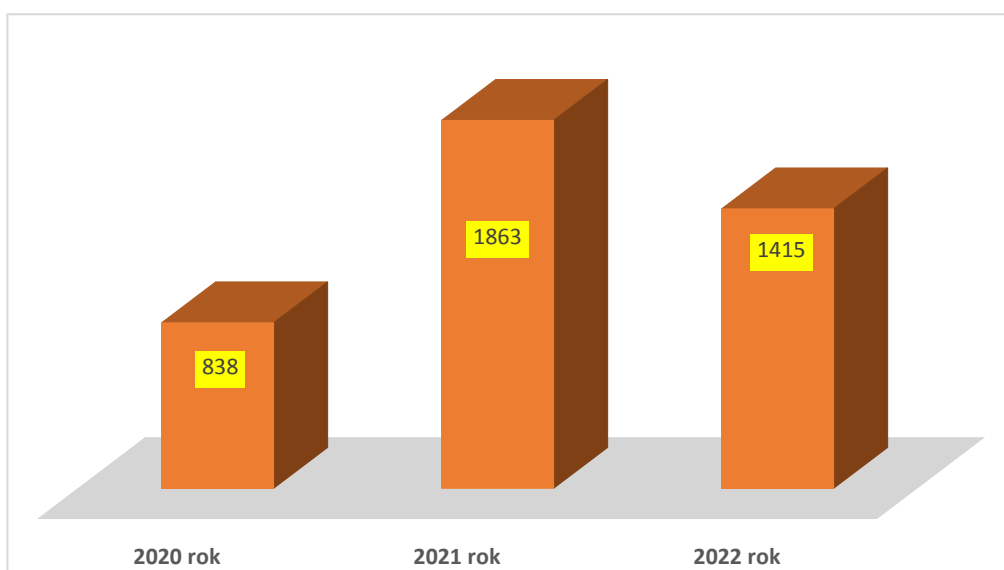
W 2022 roku, w porównaniu z 2021 rokiem zaobserwowano:

- **wzrost liczby zachorowań** na: zatrucia pokarmowe wywołane przez *Salmonellę*, gardiozę (lambliozę), wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, wirusowe zakażenia jelitowe inne określone, wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, płonicę, styczość i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień, ospę wietrzną, nowo wykryte zakażenia HIV,
- **spadek liczby zachorowań** na: wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy, wirusowe zakażenia jelitowe nie określone, biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO, zakażenia SARS-CoV-2,

- taką samą liczbę zachorowań na: bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, Boreliozę z Lyme, kleszczowe zapalenie mózgu, wirusowe zapalenie wątroby typu C-przewlekłe i BNO.

ZAKAŻENIA SARS-Co V-2 (COVID-19)

Od roku 2020, czyli roku ogłoszenia epidemii, zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2 są najczęściej rejestrowaną jednostką chorobową w powiecie monieckim. W 2022 roku, w porównaniu do 2021 roku liczba chorych na COVID-19 nieznacznie się zmniejszyła. W 2021 roku zanotowano 1863 zachorowań (współczynnik zapadalności wynosił 4649,3 na 100 tys. mieszkańców), natomiast w 2022 roku - 1417 zachorowań (współczynnik zapadalności wynosił 3717,0 na 100 ty. mieszkańców).

Wykres 2. Liczba zachorowań na Zakażenia SARS-Co V-2 (COVID-19) w powiecie monieckim w latach 2020-2022. (wg. MZ-56 za 2020r., 2021r., 2022r.)

W pobranych do sekwencjonowania próbkach wariantem dominującym wirusa SARS-CoV-2 był wariant Omikron.

U większości zakażonych wirusem SARS-CoV-2 rozwijały się objawy o łagodnym lub umiarkowanym nasileniu. Dominowały objawy grypopodobne tj. gorączka, bóle głowy, bóle gardła, osłabienie, katar, ogólne rozbicie. Takie osoby wyzdrowiały bez konieczności hospitalizacji. Część osób nie wykazywała żadnych objawów chorobowych. Zaledwie 166 przypadków z powodu ciężkiego przebiegu wymagało hospitalizacji, co stanowi 12 % wszystkich zachorowań.

Z powodu ciężkiego przebiegu zachorowań na COVID-19 zmarło 19 osób. Były to osoby w wieku powyżej 60 roku życia, obciążone w wywiadzie chorobami przewlekłymi, z zaburzeniami układu immunologicznego czy obciążone chorobą nowotworową.

Najmłodszą osobą, u której wykryto wirusa SARS-CoV-2 było 1-miesięczne dziecko, natomiast najstarszy zakażony miał 104 lata.

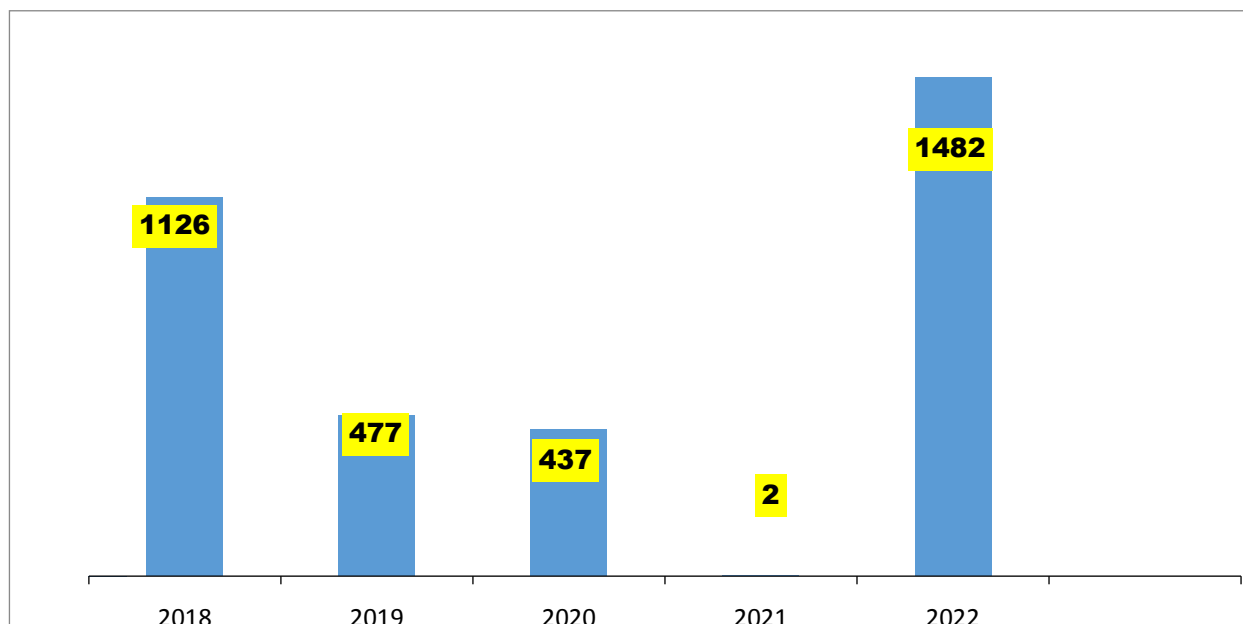
Najwięcej zachorowań wystąpiło w sezonem jesiennie-zimowym. Szczyt zachorowań notowano od października 2021 r. do marca 2022r.

Na terenie powiatu monieckiego w 2022 roku zarejestrowano 18 ognisk epidemicznych wywołanych wirusem SARS-CoV-2. Osiem ognisk zanotowano w podmiotach leczniczych, pozostałe wystąpiły w placówkach oświatowo-wychowawczych, domach opieki społecznej i zakładach pracy.

ZACHOROWANIA I PODEJRZENIA ZACHOROWAŃ NA GRYPĘ

W 2022 roku grypa wymagała wzmożonego nadzoru epidemiologicznego. Zanotowano wzrost zachorowań na grypę, zarówno potwierdzoną laboratoryjnie jak i rozpoznaną wyłącznie po objawach chorobowych.

Według sprawozdań Mz-55 o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę otrzymywanych z placówek lekarzy POZ, w 2022 rok w powiecie monieckim zarejestrowano 1482 przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, czyli o ponad 1480 więcej w porównaniu z 2021 rokiem (w roku 2021 zgłoszono 2 zachorowania). W roku 2022 notowano osoby skierowane do szpitala z powodu objawów ze strony układu oddechowego. Skierowano 15 osób, co stanowi 1% zgłoszonych w MZ-55 zachorowań.

Wykres 3. Liczba podejrzeń i zachorowań na grypę w powiecie monieckim w latach 2018-2022 (wg. otrzymanych sprawozdania MZ-55)

W 2022 roku najczęściej zachorowań stwierdzono w grupie wiekowej 15 - 64 lat - 622 zachorowania, co stanowi 42 % ogółu chorych. Kierowanych do szpitala stwierdzono najczęściej w grupie wiekowej 0-4 lata. Szczyt zachorowań odnotowano w IV kwartale roku – od października

do grudnia zgłoszono 1449 zachorowań, co stanowi 98 % otrzymanych zgłoszeń. Najwięcej zachorowań obserwowano w grudniu – 953 przypadki.

Ponadto w 2022 roku na formularzu ZLK - 1 zgłoszono potwierdzoną laboratoryjnie grypę u 11 osób (współczynnik zapadalności wynosił 28,8 na 100 tys. mieszkańców), w tym w grupie wiekowej w wieku 0-14 zachorowało 8 osób. W roku 2021 nie notowano osób z potwierdzoną laboratoryjnie grypą. Ponadto z powodu ciężkiego przebiegu grypy hospitalizowano 6 osób, co stanowi 54 % wszystkich chorych na grypę.

W powiecie monieckim prowadzony był monitoring zachorowań i podejrzeń zachorowań w ramach programu SENTINEL. Nadzór prowadzono cotygodniowo przez cały rok. Brało w nim udział 2 wytypowanych lekarzy medycyny rodzinnej. Wirusologiczny nadzór SENTINEL polega na badaniu w Medycznym Laboratorium Diagnostycznym Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku wymazów z nosogardła od pacjentów, u których wystąpiły objawy podejrzenia grypy. W 2022 roku w ramach nadzoru SENTINEL ogółem pobrano do badań wirusologicznych 9 próbek od pacjentów wykazujących objawy grypowe. U 5 osób potwierdzono obecność wirusa grypy typu A.

Na podstawie MZ-54 Roczego sprawozdania ze szczepień ochronnych za 2022 rok przeciwko grypie uodporniło się łącznie 770 osób. Najwięcej zaszczepionych było w grupie wiekowej powyżej 65 roku życia, najmniej w grupie wiekowej 0-4 lat.

CHOROBY SZERZĄCE SIĘ DROGĄ POKARMOWĄ

Salmonellozy - zatrucia pokarmowe

W 2022 roku zanotowano 4 pojedyncze zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella* (współczynnik zapadalności 10,5 na 100 tys. mieszkańców), w 2021 roku - 3 zachorowania (współczynnik zapadalności 7,4 na 100 tys. mieszkańców). Trzy osoby, z powodu objawów były poddane hospitalizacji. Trzy zachorowania wystąpiły u dzieci (wiek: 1 rok, 2 lata, 5 lat), jedno u osoby starszej (71 lat).

Zachorowania były sporadyczne, a miejscem narażenia było środowisko domowe. Zatrucia pokarmowe wywołane były szczepem odzwierzęcym *Salmonella Enteritidis* – 3 przypadki oraz szczepem *Salmonella Typhimurium* – 1 przypadek. Przyczyną zatruc było spożycie potraw poddanych nieprawidłowej obróbce cieplnej oraz brak zachowanych zasad higieny podczas przygotowania posiłków. Głównym źródłem zakażeń pokarmowych było mięso wieprzowe, drobiowe oraz jaja i produkty je zawierające.

Osoby z kontaktu z chorymi poddano nadzorowi epidemiologicznemu – łącznie 20 osób.

W 2022 roku zarejestrowano 4 osoby, u których wykryto nosicielstwo schorzeń jelitowych. Byli to nosiciele pałeczek *Salmonella Enteritidis* (1 osoba) oraz *Salmonella enterica* szczep

jednofazowy o wzorze antygenowym 1, 4, [5], 12, i (3 osoby). Trzy osoby po otrzymaniu trzykrotnie ujemnych wyników badań kału na obecności pałeczek Salmonella zostały wykreślone z rejestru nosicieli.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W 2022 roku zanotowano nieznaczny wzrost zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe. W roku 2022 zarejestrowano łącznie 18 przypadków (zapadalność wynosiła 47,2 na 100 tys. mieszkańców) - w 2021 o 3 przypadki mniej -15 (zapadalność wynosiła 37,4 na 100 tys. mieszkańców). Wszystkie przypadki były poddane hospitalizacji.

U wszystkich chorych zostały wykonane badania laboratoryjne, które potwierdziły bakteryjny charakter zachorowań. Zachorowania zostały zakwalifikowane, zgodnie z obowiązującą definicją przypadku, jako bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez:

- *Campylobacter* (A04.5) – 1 przypadek,
- *Clostridium difficile* (A04.7) - 15 przypadków,
- inne nieokreślone (A04.9) - 2 przypadki.

Jedno zachorowanie na bakteryjne zakażenia jelitowe wystąpiło u dziecka do lat 2 (w 2021 r. – nie notowano). Źródło zakażenia nie zostało ustalone.

Bakteryjne zakażenia wywołane przez *Clostridium difficile* zanotowano u 15 osób, podobnie jak w roku 2021. Zachorowania tego typu notowano u osób powyżej 50 roku życia, przebywających często w szpitalach i leczonych długotrwale antybiotykami, zwłaszcza antybiotykami o szerokim spektrum działania.

W przypadku dwóch osób u których rozpoznano bakteryjne zakażenie jelitowe inne nieokreślone badania laboratoryjne nie wykazały bakterii chorobotwórczych w badanym materiale. Przypadki zostały zakwalifikowane na podstawie objawów chorobowych.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W roku 2022 zarejestrowano łącznie 67 zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe (współczynnik zapadalności 175,7 na 100 tys. mieszkańców). Nastąpił znaczny wzrost zachorowań w porównaniu do roku 2021, w którym to zarejestrowano 32 przypadki (współczynnik zapadalności wynosił 79,8 na 100 tys. mieszkańców). Około 52 % ogółu zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej do lat 2.

Większość zgłoszonych przypadków (96%) była hospitalizowana z powodu objawów chorobowych. Przyczyną zakażeń pokarmowych o etiologii wirusowej był głównie *rotawirus* – 33 zachorowania, co stanowi około 50 % zgłoszonych przypadków.

Według Roczego sprawozdania ze szczepień ochronnych MZ-54 za 2022 rok 86 % niemowląt z rocznika 2021 oraz 49,5 % niemowląt z rocznika 2022 zostało w pełni uodpornionych przeciwko zakażeniom wywołanym przez *rotawirusy*. Szczepienie to od 1 stycznia 2021 roku jest szczepieniem obowiązkowym.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2022 roku liczba zgłoszonych przypadków na biegunkę BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu była niższa w porównaniu do roku 2021. W roku 2022 zanotowano 2 zachorowania, w roku 2021 r. - 7 zachorowań, Ponadto w 2022 r., w grupie wiekowej do lat 2 nie notowano zachorowań (w roku 2021 – 2 zachorowania).

Osoby chore były leczone ambulatoryjnie. Nie wykonywano też badań laboratoryjnych w celu ustalenia przyczyny choroby.

Ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych

Nie notowano

CHOROBY ZAKAŻNE OBJĘTE PRZEZ ŚWIATOWĄ ORGANIZACJĘ ZDROWIA PROGRAMAMI ERADYKACJI I ELIMINACJI

Odra

Nie notowano zachorowań.

Świnka

W roku 2022 zanotowano 2 zachorowania na świnkę (współczynnik zapadalności wynosił 5,2 na 100 tys. mieszkańców). Zachorowania zostały zakwalifikowane zgodnie z obowiązującą definicją jako przypadki możliwe. Ostatnie zachorowania na świnkę na terenie powiatu monieckiego notowano w 2018 roku.

Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat

Nie notowano zachorowań.

Gruźlica

W 2022 roku zarejestrowano 2 nowe zachorowania na gruźlicę wywołaną przez *Mucobacterium tuberculosis*. W porównaniu z rokiem 2021 liczba chorych nieznacznie się zmniejszyła – w 2021 roku zanotowano 3 przypadki.

Tabela 2. Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na gruźlicę w powiecie monieckim w latach 2018-2022

Lata	Ogółem	0-4 lat	5-14 lat	15-19lat	20-44 lat	45-64 lat	65 lat i powyżej	Zapadalność na 100 tys.
2018	2				1	1		4,8
2019	9	2	1			1	5	22,1
2020	1-osoba					1		2,5

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

	notowana w 2017r							
2021	3	1			1		1	7,4
2022	2				1	1		5,2

Na gruźlicę zachorowały osoby dorosłe mieszkające na wsi. Gruźlica została wykryta na podstawie objawów chorobowych. Wszystkie osoby chore były hospitalizowane w specjalistycznych placówkach, gdzie zostały wykonane badania diagnostyczne potwierdzające chorobę. W obu przypadkach postacią kliniczną choroby była gruźlica płuc.

Osoby z bliskiego kontaktu z chorymi, łącznie 3 osoby, zostały objęte nadzorem epidemiologicznym przez lekarza POZ oraz poddane badaniom klinicznym i diagnostycznym.

NEUROINFEKcje

W roku sprawozdawczym zanotowano 1 zachorowanie na zapalenie opon mózgowych inne i nie określone. W roku 2021 nie notowano żadnych neuroinfekcji.

CHOROBY ZAKAŻNE WYWOŁANE PRZEZ BAKTERIE OTOCZKOWE

Inwazyjna choroba meningokokowa

W roku sprawozdawczym do PSSE w Mońkach zgłoszono 1 zachorowanie na zapalenie opon mózgowych wywołane przez bakterię *Neisseria meningitidis* (zapadalność 2,6 na 100 tys. mieszkańców). W roku 2021 nie notowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową.

Zachorowanie wystąpiło u kobiety, która nie była uodporniona przeciwko zakażeniom wywołanym przez *Neisseria meningitidis*. Osoby współzamieszkujące z chorą oraz mające z nią bliski kontakt (personel medyczny) zostały objęte nadzorem epidemiologicznym oraz zastosowano u nich chemioprophylaktykę.

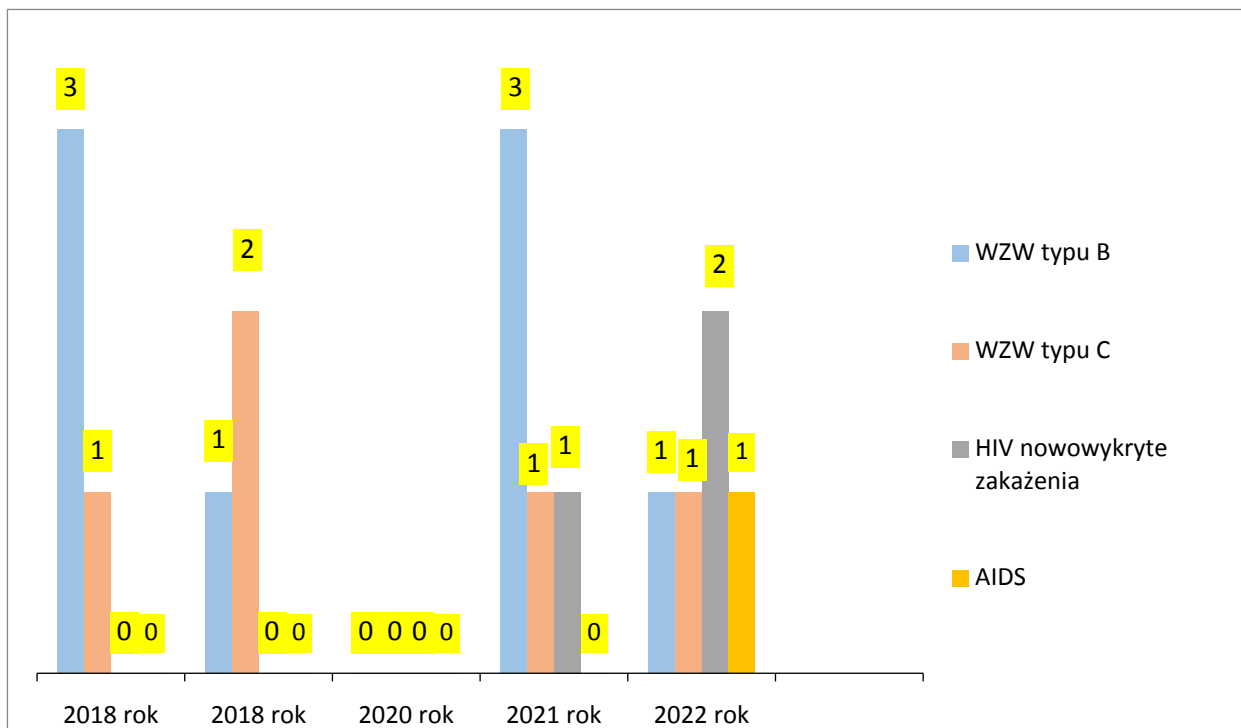
Na podstawie sprawozdania MZ-54 Roczne sprawozdanie ze szczepień ochronnych w roku 2022 przeciwko zakażeniom *Neisseria meningitidis* w powiecie monieckim zaszczepiono 16 osób w grupie wiekowej 0-19 lat. Szczepienie to jest nadal szczepieniem zalecanym w Programie Szczepień Ochronnych.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

Nie notowano zachorowań.

CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ KREW

Od kilku lat w powiecie monieckim zachorowania na choroby przenoszone przez krew tj. wirusowe zapalenia wątroby, HIV i AIDS utrzymują się na podobnym poziomie.

Wykres 4. Liczba zachorowań na choroby krwionośne w latach 2018-2022

Wirusowe zapalenie wątroby

W roku 2022 zarejestrowano 2 nowe zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby, w tym:

- 1 wirusowe zapalenie wątroby typu B-przewlekłe i BNO (współczynnik zapadalności 2,6 na 100 tys. mieszkańców),
- 1 wirusowe zapalenia wątroby typu C – przewlekłe i BNO (współczynnik zapadalności 2,6 na 100 tys. mieszkańców).

W roku 2021 zarejestrowano 4 nowe zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby, w tym 3 wirusowe zapalenie wątroby typu B-przewlekłe i BNO (współczynnik zapadalności wynosił 7,4 na 100 tys. mieszkańców) oraz 1 wirusowe zapalenia wątroby typu C – przewlekłe i BNO (współczynnik zapadalności wynosił 2,5 na 100 tys. mieszkańców).

AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności

W 2022 roku zgłoszono 1 zachorowanie na AIDS (współczynnik zapadalności wynosił 2,62 na 100 tys. mieszkańców). W 2021 roku nie notowano osób chorych na AIDS.

Nowo wykryte zakażenia HIV

W roku 2022 zarejestrowano 2 nowe zakażenia HIV (współczynnik zapadalności wynosił 5,25 na 100 tys. mieszkańców). Natomiast w roku 2021 zarejestrowano 1 nowe zakażenie wywołane wirusem HIV (współczynnik zapadalności wynosił 2,5 na 100 tys. mieszkańców).

CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ KLESZCZE

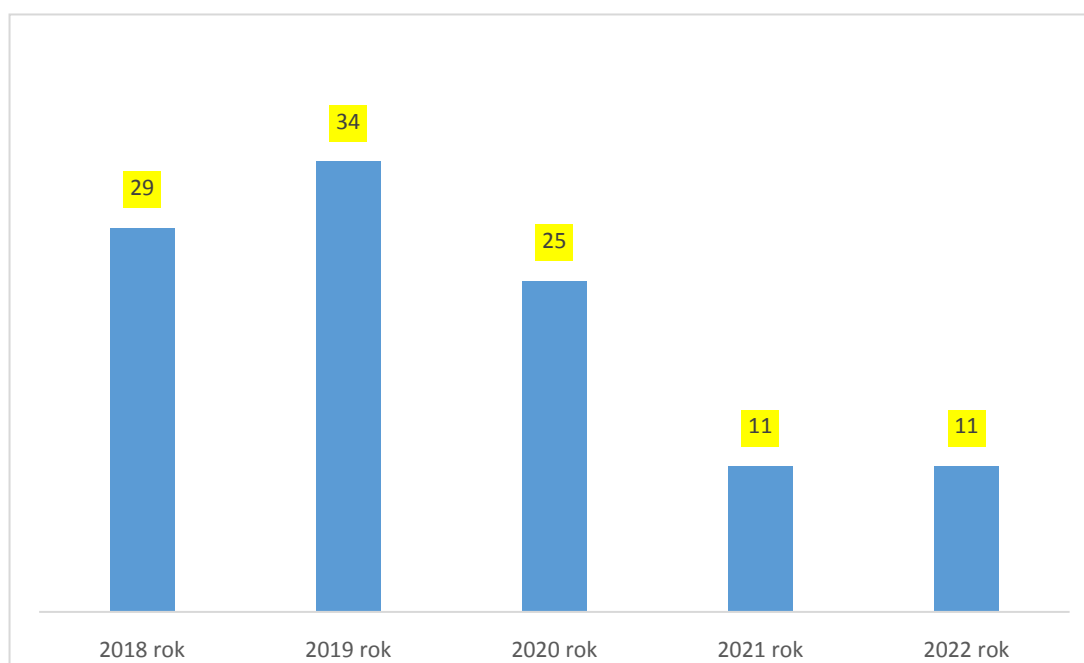
Kleszczowe zapalenie mózgu

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w roku 2021 zanotowano 1 zachorowanie na kleszczowe zapalenie mózgu (współczynnik zapadalności wynosił 2,6 na 100 tys. mieszkańców).

Zachorowanie rozpoznano u mieszkańca wsi- rolnika i został zakwalifikowany jako przypadek prawdopodobny. W surowicy krwi chorego stwierdzono wysokie miano przeciwciał KZM w klasie IgM. Ponadto w wywiadzie chory podaje pokłucie przez kleszcza.

Borelioza z Lyme

Zachorowania na Boreliozę z Lyme od kilku lat wykazują tendencję spadkową (Wykres nr 5). W roku 2022, tak jaki w roku 2021 zgłoszono po 11 zachorowań.

Wykres 5. Rozkład zachorowań na Boreliozę z Lyme w powiecie monieckim w latach 2018-2022.

Boreliozę z Lyme u 10 osób rozpoznano w pierwszym stadium choroby na podstawie zmiany skórnej w miejscu ukłucia - rumień wędrujący. U części osób stwierdzono również wysokie miano przeciwciał boreliozy w klasie IgM. U 1 osoby zachorowanie zostały rozpoznane na podstawie objawów klinicznych (ból stawów, ból i obrzęk stawów, zapalenie stawów) oraz wykonanych badań laboratoryjnych – wysokie miano swoistych przeciwciał boreliozy w klasie IgG.

W wywiadzie osoby chore potwierdzają kontakt z kleszczem. Do ekspozycji na kleszcze dochodziło w lesie, parku, na łące. U większości osób ekspozycja na kleszcze miała miejsce w trakcie wykonywania pracy zawodowej – rolnicy, działkowcy.

CHOROBY ODZWIERZĘCE

Styczność i narażenie na wściekliznę

W 2022 roku na terenie powiatu monieckiego zarejestrowano 16 ryzykownych kontaktów ludzi ze zwierzętami, mogących skutkować przeniesieniem zakażenia wirusa wścieklizny poprzez pogryzienie, podrapanie i oślinienie. W roku poprzedzającym sprawozdanie tj. 2021 takich przypadków było 24.

Wśród tych kontaktów dominowały pogryzienia i podrapania przez zwierzęta domowe, głównie psy i koty. Zgłoszono również kontakty ze zwierzętami dziko żyjącymi –nietoperz, jeż, sarna. Najwięcej zdarzeń odnotowano w miesiącach letnich tj. od czerwca do września.

W 2022 roku szczepienie przeciwko wściekliznie wykonano u 7 osób. Pełny cykl szczepień przeciwko wściekliznie otrzymało 5 osób. Dwie osoby zaszczepiono dawkami przypominającymi, z uwagi na wcześniejsze uodpornienie przeciwko wściekliznie.

Pozostałe 9 osób zostało zwolnionych ze szczepień przeciwko wściekliznie dzięki wykluczeniu wścieklizny u badanych zwierząt przez lekarzy weterynarii.

Bąblowica

Nie notowano zachorowań.

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

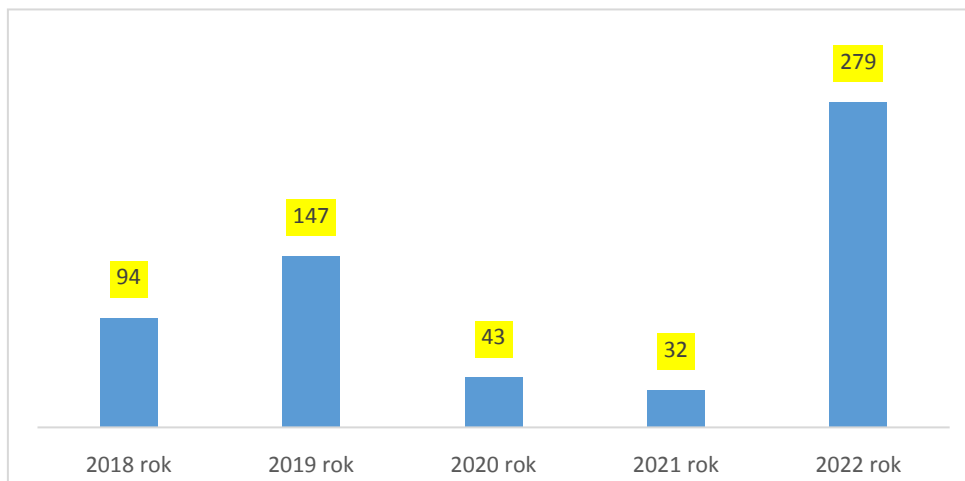
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie

W roku sprawozdawczym zgłoszono 1 zakażenie wywołane przez *Chlamydia trachomatis* (współczynnik zapadalności wynosił 2,6 na 100 tys. mieszkańców). W roku 2021 nie notowano tej jednostki chorobowej.

POZOSTAŁE CHOROBY

Ospa wietrzna

W roku sprawozdawczym ospa wietrzna była najczęściej, tuż po COVID-19, notowaną jednostką chorobową. W porównaniu do 2021 roku zanotowano ponad 9-krotny wzrost zachorowań. W 2021 roku zarejestrowano 32 osoby chore na ospę (współczynnik zapadalności na wynosił 79,8 na 100 tys. mieszkańców), natomiast w 2022 roku – 279 osób chorych na ospę wietrzną (współczynnik zapadalności wynosił 731,8 na 100 tys. mieszkańców).

Wykres 6. Rozkład zachorowań na ospę wietrzną w powiecie monieckim w latach 2018-2022

W 2022 roku najwięcej zgłoszeń ZLK-1 ospy wietrznej otrzymano w I półroczu. W tym okresie zgłoszono 226 zachorowań, co stanowi 80 % wszystkich zarejestrowanych przypadków. W marcu otrzymano najwięcej zgłoszeń.

Najczęściej chorowały dzieci do 9 roku życia, co stanowiło 92% wszystkich przypadków. Najwięcej zachorowań, stwierdzono w grupie wiekowej od 1 do 4 roku życia - 131 zachorowań, co stanowi 47% zgłoszonych przypadków. Liczba zachorowań wśród dorosłych była znacznie niższa. W grupie wiekowej powyżej 20 roku życia zachorowało 9 osób.

Jedna osoba, która zachorowała na ospę wietrzną była uodporniona przeciwko tej chorobie. Osoba ta otrzymała 3 dawki szczepionki. Pozostałe osoby nie były wcześniej uodpornione przeciwko tej chorobie.

Według MZ-54 rocznego sprawozdania ze szczepień ochronnych za 2022 rok 55 dzieci w grupie wiekowej 0-11 lat zostało uodpornionych przeciwko ospie wietrznej.

Płonica (szkarlatyna)

Liczba zachorowań na płonicę w 2022 roku była o 10 przypadków większa, w porównaniu do 2021 roku. W roku 2022 zgłoszono 11 zachorowań (współczynnik zapadalności wynosił 28,8 na 100 tys. mieszkańców), w roku 2021 - 1 zachorowanie (współczynnik zapadalności wynosił 2,5 na 100 tys. mieszkańców).

Zachorowania notowano wyłącznie u dzieci. Najwięcej zachorowań odnotowano u dzieci w wieku przedszkolnym tj. od 3 do 6 roku życia – 7 zachorowań, co stanowi 64 % wszystkich zgłoszonych przypadków. Pozostałe zachorowania notowano u dzieci w wieku szkolnym tj. od 7 do 9 roku życia.

Zgodnie z definicją stosowaną dla celów epidemiologicznych były to przypadki możliwe, rozpoznane przez lekarza na podstawie objawów klinicznych, bez potwierdzenia badaniami laboratoryjnymi.

Giardioza (lamblioza)

W 2022 roku liczba zgłoszonych zachorowań na giardiozę wzrosła o 3 przypadki. W roku 2021 zarejestrowano 1 zachorowanie (współczynnik zapadalności wynosił 2,5 na 100 tys. mieszkańców), natomiast w roku 2022 zarejestrowano 4 zachorowania (współczynnik zapadalności wynosił 10,4 na 100 tys. mieszkańców).

Lambliozę stwierdzono u 2 dzieci oraz 2 osób dorosłych. Rozpoznanie dokonano na podstawie objawów chorobowych oraz wykrycia cyst *Giardia lamblia* w kale lub antygenu *Giardia lamblia* w kale. Źródła zakażenia nie ustalono.

2. OGNISKA EPIDEMICZNE W PODMIOTACH WYKONUJĄCYCH DZIAŁANOSĆ LECZNICZĄ

W 2022 roku nadal poważny problem wszystkich szpitali w powiecie stanowiły zakażenia szpitalne związane z rozprzestrzeniającym się wirusem SARS-CoV-2. Podmioty medyczne funkcjonujące na terenie powiatu monieckiego, w 2022 roku zgłosiły łącznie 5 ognisk zakażeń szpitalnych. Ogniska wystąpiły w:

- SP ZOZ w Mońkach Oddział chorób wewnętrznych – 2 ogniska,
- SP ZOZ w Mońkach Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – 1 ognisko,
- SP ZOZ w Mońkach Oddział rehabilitacji leczniczej- 1 ognisko,
- SP ZOZ im dr E. Jelskiego w Knyszynie Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – 1 ognisko.

Zakażenie wirusem stwierdzono u 40 osób, w tym u 33 pacjentów i 7 osób z personelu medycznego. Z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 zmarły 4 osoby.

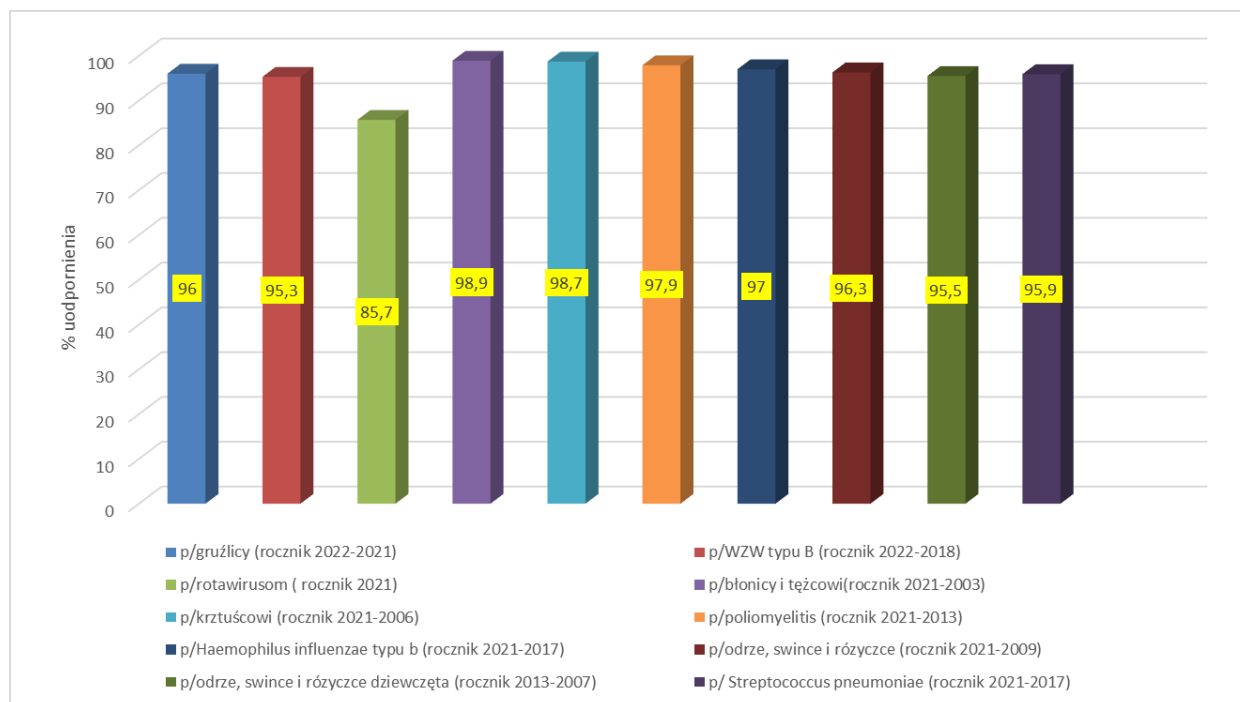
Zespoły do spraw zakażeń szpitalnych działające w placówkach, po wystąpieniu ogniska epidemicznego, podjęły działania mające na celu szybkie wygaszenie ognisk i zapobieżenie szerzenia się czynnika etiologicznego na innych hospitalizowanych. Ogniska zostały wygaszone w całości w 2022r.

W bieżącym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do lat ubiegłych zauważono spadek zgłaszalności ognisk epidemicznych wywołanych przez antybiotykooporne szczepy *Klebsiella pneumoniae*. Transmisji kolonizacji nie zarejestrowano.

3. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W 2022 roku na terenie powiatu monieckiego 5 świadczeniodawców prowadziło szczepienia ochronne. Szczepienia ochronne wykonywano w 13 punktach szczepień. Stan sanitarno-techniczny gabinetów nie budził zastrzeżeń. Preparaty szczepionkowe przechowywane są w sprawnie działających urządzeniach chłodniczych. Zapisy monitoringu temperatury przechowywania preparatów szczepionkowych udokumentowane są w odpowiednich rejestrach.

Wykonawstwo szczepień w powiecie monieckim w 2022r. na podstawie Roczego sprawozdania z zakresu szczepień ochronnych MZ-54 uległo spadkowi, w porównaniu do lat poprzednich. Średnie wykonawstwo w 2022 roku wynosiło 96,3% (w roku 2021- 96,5%).

Wykres 7. Analiza procentowa wykonawstwa szczepień w powiecie monieckim za rok 2022.

Stan epidemii na Covid-19 spowodował spadek wykonawstwa obowiązkowych szczepień u dzieci i młodzieży do 19 roku życia. Kolejnym powodem obniżenia wykonawstwa szczepień, była podobnie jak w latach poprzednich, działalność formalnych i nieformalnych grup antyszczepionkowych oraz wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną. W wyniku tych działań rodzice nie wyrażali zgody na szczepienie dzieci. W porównaniu z 2021 rokiem, odnotowano rosnącą liczbę osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Na ostatni dzień 2022 r. liczba niezaszczepionych dzieci na terenie powiatu monieckiego wynosiła 42 (w 2021 r. – 31). W stosunku do tych osób Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach wystosował pisma przypominające o obowiązku szczepień.

4. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach w 2022 roku obejmował nadzorem działalność leczniczą prowadzoną w 43 obiektach, w tym:

- 30 podmiotach leczniczych:
 - 2 szpitalach,
 - 2 zakładach opiekuńczo-leczniczych,
 - 1 zakładzie rehabilitacji leczniczej

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

- 1 pogotowiu ratunkowym,
- 24 przychodniach /ośrodkach zdrowia / poradniach /ambulatoriach;

Wyszczególnienie				Liczba urządzeń i obiektów							
				według ewidencji na 31 XII	skontrolowanych						
					ogółem	% skontrolowanych	ze stwierdzonym złym stanem				
							higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym		
Ogółem				<i>1</i>	30	12	40	0	0	0	
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	Szpitalne ogółem	<i>2</i>	2	1	50	0	0	0	
			- w tym szpitale jednodniowe	<i>3</i>	0	0	0	0	0	0	
			- w tym szpitale uzdrowskowe	<i>4</i>	0	0	0	0	0	0	
		inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	<i>5</i>	2	0	0	0	0	0	0
			Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	<i>6</i>	0	0	0	0	0	0	0
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	<i>7</i>	0	0	0	0	0	0	0
			Sanatoria	<i>8</i>	0	0	0	0	0	0	0
			Hospicja	<i>9</i>	0	0	0	0	0	0	0
			Inne	<i>10</i>	0	0	0	0	0	0	0
			ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	<i>11</i>	24	10	42	0	0	0
Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	<i>12</i>	0		0	0	0	0	0	0		
Zakłady rehabilitacji leczniczej	<i>13</i>	1		0	0	0	0	0	0		
Inne ogółem	<i>14</i>	1		1	100	0	0	0	0		
W tym uzdrowskowe	<i>15</i>	0		0	0	0	0	0	0		

Tabela 3. Podmioty wykonujące działalność leczniczą wg kontroli PIS w PSSE w Mońkach za 2022 rok.

- 13 praktykach zawodowych:
 - 5 indywidualnych praktykach lekarskich (w tym 5 indywidualnych praktykach lekarzy dentyków),
 - 5 indywidualnych specjalistycznych praktykach lekarskich (w tym 4 indywidualnych specjalistycznych praktykach lekarzy dentyków),
 - 2 grupowych praktykach lekarskich (w tym 2 grupowych praktykach lekarzy dentyków),
 - 1 indywidualnej praktyce pielęgniarskiej.

Tabela 4. Praktyki zawodowe wykonujące działalność leczniczą wg kontroli PIS w PSSE w Mońkach za 2022 rok

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

Wyszczególnienie			Liczba urządzeń i obiektów					
			według ewidencji na 31 XII	Skontrolowanych				
				ogółem	%	Ze stwierdzonym złym stanem		
						higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem	<i>1</i>	13	6	46	0	0	0
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	<i>2</i>	5	2	40	0	0	0
	- w tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	<i>3</i>	5	2	40	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	<i>4</i>	5	2	40	0	0	0
	- w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	<i>5</i>	4	2	50	0	0	0
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem	<i>6</i>	2	2	100	0	0	0
	- w tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	<i>7</i>	2	2	100	0	0	0
	Indywidualne praktyki pielęgniarek	<i>8</i>	1	0	0	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek	<i>9</i>	0	0	0	0	0	0
	Grupowe praktyki pielęgniarek	<i>10</i>	0	0	0	0	0	0
	Inne	<i>11</i>	0	0	0	0	0	0

W 2022 roku na 43 podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych będących w ewidencji PSSE w Mońkach skontrolowano 18 obiektów wykonujących działalność leczniczą, co stanowi 42 % ogółu ujętych w ewidencji.

Przeprowadzono łącznie 57 kontroli sanitarnych, w tym 8 kontroli kompleksowych, 47 kontroli tematycznych oraz 2 kontrole sprawdzające.

Wydano łącznie 4 decyzje administracyjne na podmioty lecznicze, w tym 1 decyzję nakazującą, 1 decyzję płatniczą oraz 2 decyzje prolongujące.

II. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

W prowadzonym w 2022 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS figurowało **377** zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, z czego **229** to obiekty o niskim ryzyku, **138** - o średnim ryzyku i **10** - o wysokim ryzyku. Łącznie spośród wszystkich obiektów ujętych w rejestrze, skontrolowano **191** obiektów, przeprowadzając **232** kontrole i rekontrole (w tym **18** kontroli interwencyjnych). W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych dokonano oceny **140** zakładów w oparciu o kryteria zawarte w arkuszu oceny zakładu, uwzględniającego kategorie ryzyka.

W wyniku prowadzonych działań kontrolnych stwierdzono, że spośród nadzorowanych zakładów żywności i żywienia oraz materiałów wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

355 zakłady posiadają wdrożone zasady **GHP/GMP**, natomiast w **70** zakładach kontrola wewnętrzna jest prowadzona w oparciu o procedury systemu **HACCP**.

W rezultacie prowadzonego w 2022 r. nadzoru nad zakładami produkcji i obrotu w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, wydano **162** decyzje administracyjne, w tym **2** decyzje przerwania działalności części zakładu i **6** decyzji zakazujących wprowadzania produktu do obrotu.

Za stwierdzone naruszenia przepisów prawa żywnościowego nałożono **7** mandatów karnych na łączną kwotę **1600 zł**. Skierowano **1 wniosek** o nałożenie kary pieniężnej przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.

Według danych zawartych w druku Mz-48 Dział I w 2022 r. pracownicy pionu bezpieczeństwa żywności i żywienia PSSE w Mońkach do badań laboratoryjnych pobrali łącznie **135** próbek w kontrolowanych zakładach żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym: **128** próbek środków spożywczych, **1** próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **6** próbek sanitarnych (wymazów), z czego **9** próbek było kwestionowanych.

OPIS POSZCZEGÓLNYCH GRUP OBIEKTÓW:

Zakłady produkcji żywności:

W 2022 r. w rejestrze zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu monieckiego znajdowało się **13** zakładów produkcji żywności, tj. 1 wytwórnia lodów, 2 automaty do lodów, 3 piekarnie, 1 wytwórnia napojów bezalkoholowych, 1 zakład przemysłu zbożowo-młynarskiego, 2 wytwórnie wyrobów cukierniczych, 1 wytwórnia koncentratów spożywczych, oraz 2 inne wytwórnie żywności (koła gospodyń wiejskich).

Spośród wszystkich zakładów produkcji żywności ujętych w rejestrze skontrolowanych zostało 11 obiektów. Ogółem w zakładach produkcji żywności przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych, w tym 6 kontroli interwencyjnych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 1 zakładzie produkcyjnym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń (ścian, sufitów).
- Brak segregacji asortymentowej żywności przechowywanej w chłodni.
- Brak bieżącej kontroli wewnętrznej z obszarów produkcyjnych i sprzętu w zakresie zgodności z kryteriami mikrobiologicznymi określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych. Nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń związane były z brakiem środków finansowych na remont obiektów. Przyczyną braku zachowania segregacji asortymentowej było zaniedbanie personelu. Przyczyną braku kontroli wewnętrznej w zakresie badań mikrobiologicznych z obszarów produkcyjnych i sprzętu była nieznanomość przepisów prawnych.

W toku postępowania administracyjnego wydano 10 decyzji administracyjnych. Ponadto wydano 1 decyzję zatwierdzającą nowy obiekt i 2 decyzje zatwierdzające w zakresie rozszerzenia działalności zakładu.

Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni:

W 2022 r. w rejestrze zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu monieckiego znajdowało się 77 obiektów zajmujących się produkcją pierwotną, rolniczym handlem detalicznym i dostawami bezpośrednimi, tj.:

- 39 podmiotów zajmujących się produkcją pierwotną:
 - 2 truskawki
 - 1 maliny
 - 1 maliny, orzechy laskowe
 - 1 borówka amerykańska,
 - 1 czarna porzeczka, buraki, marchew
 - 1 jabłka
 - 1 sałata, marchew, burak, pomidory
 - 1 kapusta
 - 9 ziemniaki
 - 21 zboża

- 27 podmiotów prowadzących dostawy bezpośrednie:
 - 1 pomidory
 - 1 jabłka
 - 25 ziemniaki

- 11 podmiotów prowadzących działalność w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego: 10 w zakresie przetwórstwa owocowo-warzywnego (1 podmiot - soki tłoczone, susz roślinny, ocet i 6 podmiotów – soki, dżemy, ogórki kiszane, 3 podmioty – chleb i inne pieczywo, kiszka ziemniaczana) i 1 w zakresie produkcji i sprzedaży truskawek.

Spośród wszystkich zakładów ujętych w rejestrze skontrolowanych zostało 15 obiektów. W wyniku kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano 6 decyzji administracyjnych, wszystkie to decyzje wykreślające obiekt z rejestru. Przyczyną wydania takich decyzji było zaprzestanie prowadzenia działalności przez rolnika.

Obiekty obrotu żywnością:

W 2022 r. w rejestrze zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu monieckiego znajdowało się **195** obiektów obrotu żywnością, tj. 105 sklepów spożywczych, 3 kioski, 11 aptek i punktów aptecznych, 3 magazyny hurtowe, 23 obiekty ruchome i tymczasowe, 33 środki transportu i 17 innych obiektów obrotu żywnością.

Spośród omawianej grupy obiektów skontrolowanych zostało 109 obiektów obrotu żywnością.

W 184 obiektach obrotu żywnością wdrożono zasady GHP/GMP, natomiast w 19 obiektach wdrożono system HACCP.

Ogółem w obiektach obrotu żywnością przeprowadzono 134 kontrole sanitarne, w tym 9 kontroli interwencyjnych (6 kontroli interwencyjnych w celu potwierdzenia zasadności wniesionych sygnałów i 3 kontrole interwencyjne w związku z powiadomieniami systemu RASFF).

W wyniku przeprowadzonych kontroli w obiektach obrotu żywnością stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych łatwo psujących się, tj. w temperaturach niezgodnych z zaleceniami producentów,
- brak segregacji asortymentowej środków spożywczych przechowywanych i wprowadzanych do obrotu,
- brak zabezpieczenia nieopakowanych środków spożywczych oferowanych do sprzedaży w systemie samoobsługowym przed zanieczyszczeniami ze strony kupujących,
- wprowadzanie do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwie oznakowanych/bez oznakowania,
- brak aktualnej procedury postępowania ze środkami spożywczymi niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz dokumentów potwierdzających zagospodarowanie wycofanych z obrotu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.
- brak systematycznych zapisów dokumentujących realizację GHP lub nieprzestrzeganie przez personel ustalonych zasad GHP.
- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń zakładów (zniszczone sufity, podłogi).
- zniszczony sprzęt, urządzenia i inne elementy/powierzchnie stykające się z żywnością,
- brak warunków do higienicznego mycia i osuszania rąk.

Brak segregacji asortymentowej przechowywanej żywności w urządzeniach chłodniczych, przechowywanie środków spożywczych w temperaturze niezgodnej z zaleceniami producentów oraz brak zabezpieczenia nieopakowanych środków spożywczych oferowanych do sprzedaży, wynikały z niedostatecznej ilości urządzeń chłodniczych oraz braku świadomości personelu. Nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń i urządzeń związane były z brakiem środków finansowych na remont obiektów oraz zakup nowych urządzeń. Przyczynami pozostałych nieprawidłowości były nieodpowiedzialność przedsiębiorców i zaniedbania personelu.

W toku postępowania administracyjnego w obiektach obrotu żywnością wydano 104 decyzje administracyjne. Ponadto wydano 8 decyzji zatwierdzających nowy obiekt i 2 decyzje zatwierdzające w zakresie rozszerzenia działalności zakładu.

Decyzji unieruchomienia/przerwania działalności zakładu oraz decyzji cofających zatwierdzenie zakładu nie wydawano.

W toku działań kontrolnych na przedsiębiorców nałożono 7 mandatów karnych na łączną kwotę 1600 zł.

Zakłady żywienia zbiorowego:

W 2022 r. w rejestrze zakładów Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu monieckiego znajdowało się 81 zakładów żywienia zbiorowego (41 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 37 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego i 3 zakłady usług cateringowych). W 81 obiektach wdrożono zasady GHP/GMP, natomiast w 40 obiektach wdrożono system HACCP. Pracownicy PSSE w Mońkach w zakładach żywienia zbiorowego przeprowadzili 61 kontroli sanitarnych, w tym 3 kontrole interwencyjne (kontrole interwencyjne w celu potwierdzenia zasadności wniesionych sygnałów).

W wyniku przeprowadzonych kontroli w omawianej grupie obiektów stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak segregacji asortymentowej żywności przechowywanej w urządzeniach chłodniczych,
- przechowywanie środków spożywczych łatwo psujących w temperaturach niezgodnych z zaleceniami producentów,
- brak informacji dla konsumentów o składzie serwowanych potraw, w tym składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji,
- nie okazano do wglądu dokumentacji potwierdzającej, że serwowane w szkole/przedszkolu posiłki spełniają odpowiednie wymagania dla danej grupy wiekowej wynikające z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej,
- w sporządzonych jadłospisach nie zapewniono odpowiedniej częstotliwości podawania ryby/owoców i warzyw.
- brak aktualnej procedury postępowania z odpadami pokonsumpcyjnymi,
- brak systematycznych zapisów dokumentujących realizację GHP/GMP i HACCP.
- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń zakładów (zniszczone sufity, podłogi).

W toku postępowania administracyjnego w obiektach żywienia zbiorowego wydano 40 decyzji administracyjnych. Ponadto wydano 7 decyzji zatwierdzających nowy obiekt i 2 decyzje zatwierdzające w zakresie rozszerzenia działalności zakładu.

Decyzji unieruchomienia/przerwania działalności zakładu, zakazu wprowadzania produktu do obrotu oraz cofających zatwierdzenie zakładu nie wydawano.

W 2022 r. wystosowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do PPWIS w Białymstoku za stwierdzone podczas kontroli urzędowej przeprowadzonej w 2021 r. w stołówce żywienia w

żłobku (w systemie cateringowym) nieprawidłowości dot. prowadzenia działalności niezgodnie z zatwierdzeniem.

Miejsca obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2022 r. w rejestrze Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu monieckiego znajdowało się 11 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (są to sklepy przemysłowe).

Pracownicy PSSE w Mońkach w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością przeprowadzili 2 kontrole w 2 zakładach. W wyniku przeprowadzonych kontroli w omawianej grupie obiektów nieprawidłowości nie stwierdzono. Wydano 2 decyzje administracyjne.

OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA W ZAKŁADACH ZAMKNIĘTYCH ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

Jakość i sposób żywienia zostały ocenione w **25** zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego, tj. w:

- 2 blokach żywienia w szpitalach,
- 1 bloku żywienia w domu opieki społecznej,
- 1 stołówce żywienia w żłobku (w systemie cateringowym),
- 6 stołówkach szkolnych (w tym w 3 w systemie cateringowym),
- 1 stołówce w bursach i internatach,
- 3 stołówkach na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach,
- 6 stołówkach przedszkolnych (w tym 4 prowadzące żywienie w systemie cateringowym),
- 4 stołówkach w zakładach specjalnych i wychowawczych (w tym 1 w systemie cateringowym),
- 1 innym zakładzie żywienia (ZOL w systemie cateringowym).

Podczas kontroli urzędowych oraz tematycznych w ww. zakładach dokonano oceny 25 jadłospisów dekadowych. Jadłospisy te w 6 przypadkach były kwestionowane. Uchybienia dotyczyły następujących zakresów:

- brak dostępnych dla konsumentów informacji o składzie przyrządzanych potraw (4 zakłady),
- nie okazano do wglądu dokumentacji potwierdzającej, że serwowane w stołówkach posiłki spełniają odpowiednie wymagania dla danej grupy wiekowej wynikające z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej (6 zakładów),
- w sporządzonym jadłospisie dekadowym porcja ryby uwzględniona była rzadziej niż raz w tygodniu (4 zakłady),
- w całodziennym wyżywieniu nie podawano przynajmniej pięciu porcji warzyw lub owoców (1 zakład).

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach skierował 2 wystąpienia do dyrekcji zakładów żywienia zbiorowego na temat zasad żywienia dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Podczas kontroli urzędowej bloku żywienia w domu opieki społecznej oceniono jadłospis dekadowy przy zastosowaniu „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów”. Pozytywną ocenę jadłospisu eliminuje zbyt niska średnia ocena dekadowa spożycia warzyw i owoców poniżej 3 pkt., w tym przypadku wyniosła 2,1 pkt. Na podstawie „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” stwierdzono, że jadłospis nie jest prawidłowy również ze względu na:

- podawanie jedynie 3 posiłków w ciągu dnia (zamiast 5 zalecanych),
- zbyt niski udział mleka i przetworów mlecznych, w tym napojów fermentowanych w serwowanych posiłkach w ciągu dnia (zaleca się, aby produkty te występowały w co najmniej 2 posiłkach),
- zbyt mała liczba porcji warzyw i/lub owoców podawanych w ciągu dnia,
- zbyt niski udział tłuszczów roślinnych bogatych w kwasy jedno- i wielonienasycone przynajmniej w posiłku obiadowym,
- zbyt mała częstotliwość dań przygotowywanych na bazie roślin strączkowych,
- zbyt mała różnorodność owoców i/lub warzyw,
- zbyt mała różnorodność gatunkowa mięs i przetworów mięsnych.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami PPIS w Mońkach skierował wystąpienie do Dyrekcji Domu Pomocy Społecznej z prośbą o podjęcie działań w celu ich wyeliminowania.

W 2022 r. przeprowadzono również 2 kontrole (1 urzędową i 1 tematyczną) w blokach żywienia w szpitalach, podczas których oceniono jadłospis dekadowy.

Podczas kontroli urzędowej jednego z bloków żywienia w szpitalu nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia. Oceniono jadłospis dekadowy przy zastosowaniu „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów”, otrzymana końcowa punktacja ocenia jadłospis jako zadowalający.

W drugim szpitalnym bloku żywienia przeprowadzono kontrolę tematyczną, podczas której pobrano 3 próbki posiłków (całodzienna racja pokarmowa). Pobrano również jadłospis do oceny teoretycznej dekadowego zestawienia produktów.

Analiza chemiczna wykazała nieprawidłowy procentowy rozkład energii, tj.: procent energii wyliczony dla śniadania wynosi 36 % - jest wyższy niż zalecany (30-35%) dla obiadu wynosi 31 % - jest niższy niż zalecany (35-40%), natomiast dla kolacji wynosi 33% - jest wyższy niż zalecany (25-30%). Analiza badań laboratoryjnych posiłków wykazała, że procentowy udział energii pochodzącej z białka został przekroczony w obiedzie - wyniósł 24%, a według zaleceń powinien wynosić 10-20%. Udział energii z tłuszczu wyliczony dla poszczególnych posiłków mieści się w

normie (20-35%). Procentowy udział energii z węglowodanów również mieści się w normie (45-65%).

Oznaczona laboratoryjnie w całodziennej racji pokarmowej zawartość chlorku sodu wynosiła 11,2 g co jest niezgodne z zalecanym przez WHO dziennym spożyciem (tj. 5-6g). Oznaczona zawartość żelaza (30 mg) jest zbyt wysoka w stosunku do zalecanego dziennego spożycia tego składnika (tj.: 14 mg). Oznaczona zawartość wapnia (1300 mg) jest również za wysoka w stosunku do zalecanego dziennego spożycia tego składnika (tj.: 800 mg).

Ocena żywienia na podstawie analizy dekadowego zestawienia produktów wykazała, że wartość energetyczna jest zgodna ze średnim zapotrzebowaniem danej grupy żywionych (103% realizacji). Zawartość żelaza jest zgodna z zalecanym spożyciem grupy - 100% realizacji, natomiast zawartość witaminy C nie jest zgodna z zalecanym spożyciem grupy (77% realizacji). Zawartość wapnia jest prawidłowa w stosunku do średniego zapotrzebowania w tej grupie (96% realizacji). Udział energii z białka (14%), tłuszczu (32%) oraz węglowodanów (54%) przypadający na jeden dzień dekady jest właściwy w stosunku do założonych kryteriów (białko 10-20%; tłuszcz 20-35%; węglowodany 45-65%).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach skierował wystąpienie do dyrekcji szpitala z prośbą o przeanalizowanie materiałów z dokonanej oceny żywienia pacjentów i informację o działaniach podjętych w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości dot. żywienia pacjentów.

NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ W ODNIESIENIU DO KONTROLI POZIOMU ZANIECZYSZCZEŃ CHEMICZNYCH, MIKROBIOLOGICZNYCH, BIOLOGICZNYCH I FIZYCZNYCH PRODUKOWANYCH I WPROWADZANYCH DO OBROTU NA TERENIE POWIATU MONIECKIEGO.

W 2022 roku wszystkie próbki pobrano zgodnie z planem. W 2022 roku pobrano dodatkowych 21 próbek „extra” (15 próbek żywności, 6 próbek sanitarnych). Łącznie na terenie powiatu monieckiego pobrano 138 próbek (w tym 128 próbek żywności, 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 3 próbki posiłków, 6 próbek sanitarnych), dokonano 1 oceny żywienia na podstawie analizy jadłospisu dekadowego.

Zakwestionowano 9 prób (4 próbki lodów z automatu, 5 próbek wody źródlanej).

W poszczególnych grupach obiektów, liczby próbek pobranych i kwestionowanych przedstawiają się następująco:

- zakłady produkcji żywności - pobrano 30 próbek żywności - 6 próbek w wytwórni napojów bezalkoholowych, 5 próbek w automatach do lodów, 5 próbek w wytwórni lodów, 6 próbek w wytwórni koncentratów spożywczych, 8 próbek z produkcji pierwotnej.

„Poza planem” pobrano 21 próbek, tj.:

- 5 próbek wody źródlanej,
- 5 próbek napojów,
- 6 próbek wymazów sanitarnych,

powyższe próbki pobrano w wytwórni napojów bezalkoholowych, w ramach postępowania wyjaśniającego, w związku z kwestionowanymi próbkami wody źródlanej pobranymi zgodnie z planem;

- 5 próbek lodów w automatach do lodów, w związku z kwestionowanymi próbkami pobranymi zgodnie z planem.

Próbek pobranych poza planem nie kwestionowano.

- zakłady wprowadzające żywność do obrotu – pobrano 83 próbki żywności, nie zakwestionowano żadnej próbki.
- zakłady żywienia zbiorowego – pobrano 3 próbki posiłków.
- zakłady produkcji i wprowadzania do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – pobrano 1 próbkę materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, nie była kwestionowana.

Podczas przeprowadzanych kontroli urzędowych pracownicy PSSE w Mońkach dokonywali pomiaru jakości tłuszczu smażalniczego w poszczególnych zakładach OleoTestem – szybkim testem do badania zawartości związków polarnych w tłuszczach smażalniczych. W każdym kontrolowanym zakładzie jakość tłuszczu była prawidłowa, w związku z tym nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

W 2022 r. nie było zatruc pokarmowych, nie było też zgłoszeń ze strony przedsiębiorców w zakresie dokonywania oceny żywności importowanej w celu wydania stosownego świadectwa.

ZAPEWNIENIE PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA SYSTEMU RASFF POPRZEZ WSPÓŁPRACĘ W TYM ZAKRESIE Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLNYMI W OBSZARZE POSIADANYCH KOMPETENCJI, WŁAŚCIWYMI MIEJSCOWO ORGANAMI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W KRAJU ORAZ PODLASKIM WOJEWÓDZKIM INSPEKTOREM SANITARNYM W BIAŁYMSTOKU.

Powyższe przedsięwzięcie realizowano m.in. poprzez:

- bieżącą analizę wszelkich wytycznych i poleceń jednostki nadrzędnej dotyczących systemu RASSF,
- bieżącą analizę wyników badań pobranych próbek środków spożywczych pod kątem zagrożenia dla zdrowia ludzi,
- bieżącą analizę otrzymywanych powiadomień w ramach systemu RASFF,
- przeprowadzanie kontroli sanitarnych w nadzorowanych obiektach w związku z otrzymanymi powiadomieniami,
- udzielanie odpowiedzi państwowym inspektorom sanitarnym przesyłającym powiadomienia.

W 2022 roku PPIS w Mońkach otrzymał łącznie 6 pism dotyczących powiadomień alarmowych oraz informacyjnych:

- powiadomienie informacyjne nr 2021.25 z dnia 16.12.2021 WPWIS w Poznaniu dot. obecności włókna bambusa oraz melaminy w produkcie pn. Kubek bambusowy bez ucha Excellent Houseware Bamboo BBQ beż 350 ml oraz Kubek bambusowy bez ucha Excellent Houseware Bamboo BBQ czarny 350 ml;
- informację z GIS o otrzymaniu powiadomienia informacyjnego z Niemiec dot. stwierdzenia przekroczenia poziomu kumaryny w przekąsce kukurydzianej z cynamonem (201 mg/kg produktu), wyprodukowanej w Polsce;
- informacje związane z powiadomieniem alarmowym nr 2022.1799 w sprawie międzynarodowego ogniska *Salmonella Typhimurium* związanego ze spożyciem produktów marki Kinder wyprodukowanych przez zakład Ferrero w Belgii;
- powiadomienie alarmowe 2022.01 z dnia 06.05.2022 przekazane przez Świętokrzyskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w sprawie wykrycia obecności *Salmonella Enteritidis* w 1 z 5 próbek produktu pn. Proszek z całych jaj 100%, numer partii: L 1800, data produkcji: 14.01.2022, termin przydatności do spożycia: 18 miesięcy od daty produkcji, pochodzącego z Bułgarii;
- powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi nr 2022.20. z dnia 25.08.2022 r. w sprawie wykrycia obecności *Salmonella spp.* w 25g, w 3 z 5 próbek filetów z piersi kurczaka kl. A, nr partii R 61297, termin przydatności do spożycia: 19.08.2022 r., kraj pochodzenia Polska;
- powiadomienie alarmowe Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr 2022.58 z dnia 31.10.2022 r. w sprawie stwierdzenia migracji ołowiu (średnia zawartość Pb w badanej próbce – $4,42 \pm 0,97$ mg/wyrób) i kadmu (średnia zawartość Cd w badanej próbce – $0,53 \pm 0,15$ mg/wyrób) w produkcie pn.: „Zestaw szklanek świątecznych ELOY Christmas Glasses 2 szt.”, kod kreskowy 5904292755363 wyprodukowany w Chinach przez Ningbo World Union Imp. & Exp. Co. LTD, importer produktu: OTO Sebastian Maruczyński 81-877 Sopot, ul. Smolna 1A, dystrybutor: Rossmann SDP Sp. z o.o. 91-222 Łódź, ul. Św. Teresy 109;

Pracownicy PSSE w Mońkach w roku 2022 przeprowadzili łącznie 4 kontrole interwencyjne w związku z powiadomieniami RASFF w 3 sklepach spożywczych i w 1 zakładzie produkcyjnym oraz przeprowadzili 2 rozmowy telefoniczne z właścicielami obiektów.

Ponadto do PSSE w Mońkach wpłynęło pismo dotyczące przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – glifosatu w próbce produktu „Kasza jaglana”, masa netto: 400 g, kraj pochodzenia: Polska. Produkt ten był przedmiotem powiadomienia informacyjnego nr 2022.17 z dnia 05.08.2022 r. GIS stwierdził, że biorąc pod uwagę wynik oceny ryzyka, przedmiotowe powiadomienie nie mieści się w zakresie systemu RASFF, jednakże produkt ten nie powinien zostać wprowadzony do obrotu. W związku z pismem przeprowadzono 1 kontrolę w zakładzie produkcyjnym – piekarni będącej na liście dystrybucji.

Pracownicy Sekcji BŻ zapoznawali się ze wszystkimi powiadomieniami i ostrzeżeniami. W przypadku, gdy stwierdzano, że na listach dystrybucyjnych są obiekty znajdujące się pod nadzorem PPIS w Mońkach przeprowadzali kontrole interwencyjne.

Po zakończeniu postępowania przekazywano informacje zwrotne o wynikach podjętych czynności kontrolnych Podlaskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Białymstoku.

W przypadku braku list dystrybucyjnych pracownicy Sekcji BŻ podczas przeprowadzania bieżących kontroli urzędowych zwracali uwagę na dostępność w obrocie produktów objętych powiadomieniami.

NADZÓR NAD PRAWIDŁOWYM ZNAKOWANIEM ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, WYTWARZANYCH I WPROWADZANYCH DO OBROTU W ZAKŁADACH FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE POWIATU

Prawidłowość znakowania środków spożywczych sprawdzano podczas kontroli sanitarnych w trakcie których dokonywano oceny ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności wytwarzanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu monieckiego w oparciu o obowiązujące kryteria zawarte w „Arkuszu oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością (...)”, jak też kontroli tematycznych i interwencyjnych.

W 2022 roku w powyższym zakresie skontrolowano:

11 zakładów produkcyjnych: przeprowadzono łącznie 11 kontroli, sporządzono 11 protokołów, wszystkie bez uchybień z zakresu znakowania.

Łącznie w zakładach produkcyjnych oceniono oznakowanie **43** partii środków spożywczych, wszystkie partie były oznakowane prawidłowo.

95 zakładów obrotu żywnością: przeprowadzono łącznie 95 kontroli, sporządzono 95 protokołów, uchybienia dotyczące zagadnienia znakowania stwierdzono podczas 3 kontroli (w 2 sklepach spożywczych oraz w 1 obiekcie ruchomym i tymczasowym).

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie oznakowania wprowadzanych do obrotu środków spożywczych dotyczyły:

- wprowadzania do obrotu środków spożywczych bez jakichkolwiek oznakowań (wyroby ciastkarskie bez etykiet z opakowań zbiorczych) – 2 obiekty,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieoznakowanych w języku polskim (wyroby cukiernicze) – 1 obiekt.

39 zakładów żywienia zbiorowego: przeprowadzono łącznie 39 kontroli w 39 zakładach, sporządzono 39 protokołów. Podczas kontroli oceniano znakowanie środków spożywczych, surowców używanych w zakładzie, a także sprawdzano, czy są opracowane wykazy z informacjami dostępnymi dla konsumentów, dotyczącymi pełnego składu serwowanych potraw, w tym składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji. Nie oceniano środków spożywczych w zakresie znakowania oświadczeniami żywieniowymi.

Nieprawidłowości dotyczące powyższego zagadnienia stwierdzono w 6 obiektach:

- w 2 obiektach żywienia zbiorowego otwartego (1 zakładzie żywienia zbiorowego oraz 1 zakładzie małej gastronomii) - brak opracowanych wykazów z informacjami dostępnymi dla konsumentów, dotyczącymi pełnego składu serwowanych potraw, w tym składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji. Wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości.

- w 4 stołówkach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (1 stołówce szkolnej typu zależnego, 1 stołówce przedszkolnej typu samodzielnego oraz 2 stołówkach przedszkolnych typu zależnego) - brak opracowanych wykazów z informacjami dostępnymi dla konsumentów, dotyczącymi pełnego składu serwowanych potraw, w tym składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji. Wydano 4 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW WARUNKÓW DOTYCZĄCYCH ŻYWNOSCI GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANEJ

Nadzór w w/w zakresie realizowano głównie w ramach kontroli urzędowych zakładów, w których do produkcji mogą być stosowane surowce potencjalnie zawierające lub składające się z organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz zakładów, w których mogłyby znajdować się powyższe środki spożywcze w obrocie handlowym.

Łącznie w ramach realizacji ww. zagadnienia skontrolowano 93 zakłady, w tym 5 zakładów produkcji żywności, 14 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, 21 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, 53 zakłady obrotu żywnością (sklepy spożywcze).

W zakresie objętym ww. tematem przeprowadzono 93 kontrole, sporządzono 93 protokoły. Żaden z protokołów nie zawierał uchybień w zakresie powyższego tematu kontroli. Decyzji w sprawie żywności zmodyfikowanej genetycznie nie wydawano.

Szczególną uwagę zwrócono na piekarnie stosujące do produkcji pieczywa mieszanki wieloziarniste oraz inne dodatki, w tym polepszacze. W obiektach tych przeprowadzono kontrolę urzędową z wykorzystaniem listy pytań kontrolnych pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO. Dodatkowo pochodzenie używanych surowców przedsiębiorcy potwierdzali stosowną dokumentacją deklarującą i potwierdzającą brak modyfikacji genetycznej. Podczas kontroli w obiektach obrotu żywnością zwracano uwagę na żywność potencjalnie zawierającą składniki modyfikowane genetycznie, zwłaszcza zawierające rzepak, soję lub kukurydzę.

Z przeprowadzonego rozeznania wynika, iż wśród obiektów nadzorowanych przez PSSE w Mońkach nie ma importerów ani dystrybutorów środków spożywczych zawierających lub składających się z GMO oraz wyprodukowanych z GMO. Producenci również nie stosują surowców GMO. Kontrole przeprowadzane w obrocie również nie stwierdzają obecności środków spożywczych zawierających lub składających się z GMO oraz wyprodukowanych z GMO.

W trakcie oceny surowców i wyrobów gotowych w skontrolowanych zakładach, na podstawie informacji zawartych w oznakowaniu oraz dokumentacji towarzyszącej nie stwierdzono produktów wyprodukowanych z surowców genetycznie modyfikowanych. Konwencjonalne pochodzenie używanych surowców przedsiębiorcy potwierdzali stosowną dokumentacją deklarującą brak modyfikacji produktu.

NADZÓR NAD PRAWIDŁOWOŚCIĄ STOSOWANIA PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW W PRODUKCJI I PRZETWÓRSTWIE ŻYWNOCI DOZWOLONYCH SUBSTANCJI DODATKOWYCH, SUBSTANCJI POMAGAJĄCYCH W PRZETWARZANIU, AROMATÓW I ROZPUSZCZALNIKÓW EKSTRAKCYJNYCH

W roku sprawozdawczym nadzór obejmujący ww. temat prowadzony był w ramach kontroli urzędowych i tematycznych nadzorowanych zakładów produkcyjnych stosujących substancje dodatkowe.

W czasie kontroli zwracano uwagę na:

- znakowanie substancji dodatkowych i aromatów wykorzystywanych w zakładach produkcji, dokumentację towarzyszącą potwierdzającą ich jakość i pochodzenie,
- znakowanie wyrobów gotowych pod kątem ujęcia w wykazie składników wszystkich użytych dozwolonych substancji dodatkowych, tak aby konsument był w pełni poinformowany o rzeczywistym składzie zakupywanego produktu,
- warunki i terminy przechowywania dozwolonych substancji dodatkowych (odpowiednia temperatura, wilgotność, segregacja asortymentowa substancji dodatkowych oraz surowców, półproduktów i wyrobów gotowych),
- prawidłowość stosowania dozwolonych substancji dodatkowych w zakładach produkcji żywności w tym istnienie w zakładzie procedur opisujących zasady dozowania określonych substancji, analizę instrukcji technologicznych i receptur,
- pobieranie próbek środków spożywczych, do produkcji których w myśl obowiązującego prawa można lub niedozwolonym jest dodawanie określonych substancji dodatkowych.

W 2022 roku skontrolowano w tym zakresie: 3 piekarnie, 1 wytwórnię napojów bezalkoholowych, 1 wytwórnię lodów, 1 wytwórnię koncentratów spożywczych, 2 automaty do lodów, 1 zakład przemysłu zbożowo – młynarskiego, 1 wytwórnię wyrobów cukierniczych.

Nieprawidłowości w zakresie stosowania dozwolonych substancji dodatkowych, substancji pomagających w przetwarzaniu, aromatów i rozpuszczalników ekstrakcyjnych nie stwierdzono.

ROZPATRYWANIE INTERWENCJI, SKARG I ODWOŁAŃ OD SPOŁECZEŃSTWA

W 2022 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach wpłynęło 11 sygnałów (w tym 6 anonimowych) dotyczących niespełnienia przez przedsiębiorców postanowień obowiązującego prawa żywnościowego, w tym 4 z nich zostały potwierdzone. Przeprowadzono 12 kontroli: 10 kontroli interwencyjnych w celu potwierdzenia zasadności wniesionych sygnałów, 2 kontrole urzędowe podczas których uwzględniono wpływające sygnały. Wystawiono 3 mandaty karne. Wydano 4 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

Zgłaszane nieprawidłowości odnosiły się do zakładów:

Zakłady produkcyjne:

- 1 sygnał otrzymany z Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Świdnicy dot. chleba o niewłaściwej jakości. Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w piekarni. Sporządzono protokół bez uchybień. Sygnał nie został potwierdzony.

Obiekty obrotu żywnością:

- 1 sygnał zgłoszony anonimowo dotyczący wprowadzania do obrotu środków spożywczych nieprawidłowej jakości zdrowotnej, przeprawiania dat minimalnej trwałości/przydatności do

spożycia oraz niewłaściwego stanu sanitarnego sklepu i koszy dla kupujących. Przeprowadzono kontrolę urzędową podczas której uwzględniono wpływający sygnał. Sygnał został potwierdzony. Sporządzono protokół z uchybieniami. Przedsiębiorcę ukarano 1 mandatem karnym na kwotę 500 zł. Wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności. Po otrzymaniu informacji o wykonaniu nakazów przez stronę przeprowadzono kontrolę sprawdzającą.

- 1 sygnał dotyczący wprowadzania do obrotu środków spożywczych nieprawidłowej jakości zdrowotnej. Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. Sporządzono protokół bez uchybień. Sygnał nie został potwierdzony.

- 1 sygnał dotyczący wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości. Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. Sporządzono protokół z uchybieniem. Sygnał został potwierdzony. Przedsiębiorcę ukarano 1 mandatem karnym na kwotę 200 zł. Wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności. Po otrzymaniu informacji o wykonaniu nakazów przez stronę przeprowadzono kontrolę sprawdzającą.

- 1 sygnał zgłoszony anonimowo dotyczący obecności szkodników. Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. Sygnał został potwierdzony. Sporządzono protokół z uchybieniami. Wydano decyzję umarzającą z uchybieniami.

Obiekty ruchome

- 1 sygnał zgłoszony anonimowo dotyczący wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości. Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną. Sporządzono protokół z uchybieniami. Sygnał został potwierdzony. Przedsiębiorcę ukarano 1 mandatem karnym na kwotę 400 zł. Po otrzymaniu wyjaśnień do stwierdzonych nieprawidłowości przeprowadzono kontrolę sprawdzającą. Wydano decyzję umarzającą z uchybieniami.

- 1 sygnał zgłoszony anonimowo dotyczący wprowadzania do obrotu niewłaściwej jakości pieczywa. Przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne. Sporządzono protokoły bez uchybień. Sygnał nie został potwierdzony.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte:

- 1 sygnał dotyczył podejrzenia niewłaściwej jakości posiłku obiadowego. W zakładzie przeprowadzono kontrolę interwencyjną. Nie stwierdzono nieprawidłowości, sygnał nie został potwierdzony.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte:

- 1 sygnał zgłoszony anonimowo dotyczący nieprzestrzegania Instrukcji Dobrej Praktyki Higienicznej/Produkcyjnej w zakresie wydawania posiłków. W zakładzie przeprowadzono kontrolę interwencyjną. Nie stwierdzono nieprawidłowości, sygnał nie został potwierdzony.

- 1 sygnał zgłoszony anonimowo dotyczący nieprawidłowego stanu sanitarnego stołówki oraz nieprawidłowego wydawania posiłków. Przeprowadzono kontrolę urzędową podczas której uwzględniono wpływający sygnał. Sygnał nie został potwierdzony, jednak stwierdzono inne uchybienia, wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Kontrolę przeprowadzono wspólnie z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży.

- 1 sygnał dotyczący podejrzenia niewłaściwych warunków sanitarno – higienicznych podczas spożywania posiłków przez dzieci przedszkolne. W zakładzie przeprowadzono kontrolę interwencyjną. Nie stwierdzono nieprawidłowości, sygnał nie został potwierdzony. Kontrolę przeprowadzono wspólnie z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży.

Jak wynika z powyższego we wszystkich przypadkach zgłoszonych sygnałów podejmowane były działania mające na celu weryfikację wnoszonych informacji. Osobom wnoszącym sygnały, które pozostawiły dane adresowe udzielono pisemnej odpowiedzi.

III. WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA PRACY

Ewidencję zakładów prowadzi się i aktualizuje na podstawie centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej, gazet lokalnych, materiałów reklamowych.

Na koniec roku sprawozdawczego w ewidencji obiektów w pionie higieny pracy ujęte są 144 zakłady pracy.

Przedstawiało się to następująco:

Tabela 5. Zakłady pracy ujęte w ewidencji z podziałem na grupę zagrożeń

Grupa zagrożeń	2021 rok	2022 rok
I	66	67
II	66	63
III	9	14
Suma	141	144

W zakładach pracy skontrolowanych w 2022 roku pracowało 817 osób, w tym w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe pracowało 586 osób. W zakładach skontrolowanych należących do III grupy zagrożeń zatrudnionych jest 440 osób, w II grupie zagrożeń pracuje 324 osoby, zaś w I 53 osoby. W I grupie zagrożeń – pracodawcy przeważnie sami prowadzą usługi lub działalność, najczęściej nie zatrudniają pracowników bądź zatrudniają pracowników na umowy inne niż o pracę. W grupie tej znajdują się również zakłady, w których podczas wstępnej oceny czynniki szkodliwe nie występują bądź też występują poniżej 0,1 NDS i 0,2 NDN. Są to również zakłady, w których odstąpiono od wykonywania pomiarów.

W 2022 roku przeprowadzono 23 kontrole w zakładach pracy ujętych w harmonogramie i planie kontroli oraz 19 kontroli nieplanowanych.

2 zakładów z harmonogramu nie skontrolowano ze względu zamkniętą/zawieszoną działalność.

Zostały przeprowadzone 2 kontrole interwencyjne, w związku z wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych. W trakcie kontroli sanitarnych sporządzono 41 protokołów ze znakiem Higieny Pracy oraz 1 ze znakiem EP (kontrola wspólna z działem EP, HK).

W 2022 roku stwierdzono przekroczenia normatywów w badaniach i pomiarach czynników szkodliwych środowiska pracy w 2 zakładach.

BIEŻĄCY NADZÓR NAD WARUNKAMI ŚRODOWISKA PRACY W ZAKŁADACH PRACY

W 2022 r. w trakcie kontroli sanitarnych sporządzono 42 protokoły. Wydano 6 decyzji nakazujących, 6 decyzji płatniczych i 1 decyzję umarzającą.

W trakcie kontroli sanitarnych nie stwierdzono przesunięć pracowników na stanowiskach pracy ze względu na ich stan zdrowia. Badania okresowe przeprowadzają uprawnieni do tego lekarze. Przestrzegane są też przepisy prawne dotyczące zatrudniania młodocianych pracowników – uczniów zawodu i kobiet.

Podczas przeprowadzonych kontroli w 2022 roku nie kwestionowano stanu sanitarno – technicznego. W skontrolowanych zakładach pracodawcy dbają o stan sanitarno-techniczny, który oprócz zapewnienia higienicznych warunków pracy, wpływa na wizerunek firmy. Większość zakładów wykonuje remonty sukcesywnie i we własnym zakresie.

W 2022 roku przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne w związku z wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych.

Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Mońkach, pracownicy zatrudnieni w zakładach stosujących preparaty chemiczne, wyposażeni są w maseczki, okulary kwasoodporne, rękawice kwasoodporne, fartuchy kwasoodporne. Wszystkie środki ochrony indywidualnej posiadają certyfikaty bezpieczeństwa lub deklaracje zgodności. W szpitalach, przychodniach i ośrodkach zdrowia pracownicy wyposażani są w rękawiczki lateksowe/gumowe z przedłużonym rękawem. Podczas kontroli w 2022 roku stwierdzono znaczną poprawę warunków. Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

W 2022 roku stwierdzono przekroczenie normatywów higienicznych hałasu w środowisku pracy w 2 zakładach w sumie na 2 stanowiskach.

Ponadto pracownicy narażeni są na następujące czynniki uciążliwe i szkodliwe:

- czynniki chemiczne – 220 osób,
- czynniki rakotwórcze – 113osób,

- mikroklimat – 54 osoby,

W 2022 roku skontrolowano 17 zakładów, w których występują czynniki biologiczne, m.in. w zakładach przetwórstwa drewna, zakładach przetwórstwa mięsnego, fermach drobiu, służbie zdrowia i innych.

Stwierdzono, że pracownicy zostali przeszkoleni do występujących w środowisku pracy czynników biologicznych, czego potwierdzeniem są listy osób obecnych w trakcie szkoleń oraz harmonogram przebiegu szkolenia. Pracownikom zatrudnionym w narażeniu na czynniki biologiczne udostępnione są pomieszczenia do spożywania posiłków, szatnie, umywalnie i inne. Zapewnia się także środki do udzielania pomocy, środki ochrony indywidualnej, mydła dezynfekcyjne bądź preparaty do dezynfekcji rąk oraz środki ochrony zbiorowej. Miejsca z występującym czynnikiem biologicznym są oznakowane znakiem ostrzegającym przed zagrożeniem biologicznym.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mońkach prowadzony jest rejestr pracowników narażonych na czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy z podziałem na: nazwę i adres zakładu, nazwę mikroorganizmów, grupę zagrożenia, liczbę zatrudnionych w kontakcie ogółem i liczbę kobiet, ryzyko zawodowe i prowadzenie rejestru wymagane dla 3 i 4 grupy zagrożenia.

NADZÓR NAD PREKURSORAMI NARKOTYKÓW KAT 2 I 3

Tabela 6. Obiekty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3 na terenie powiatu monieckiego.

Liczba zakładów w ewidencji (wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3)	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba kontroli z uchybieniami	Liczba decyzji	Liczba nakazów
4	1	1	0	0	0

Tabela 7. Obiekty stosujące prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3 na terenie powiatu monieckiego

Liczba zakładów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba kontroli z uchybieniami	Liczba decyzji	Liczba nakazów	Liczba zatrudnionych w skontrolowanych zakładach	Liczba osób pracujących w narażeniu
------------------------------------	--	------------------------	---------------------------------------	-----------------------	-----------------------	---	--

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

(stosujących prekursory narkotyków kat. 2 i 3)							
3	1	1	0	0	0	230	171

Na terenie powiatu monieckiego w 2022 roku nie zlokalizowano importerów i eksporterów prekursorów kategorii 2 oraz eksporterów prekursorów kategorii 3. Ponadto w trakcie prowadzonego nadzoru stwierdzono, że na terenie powiatu monieckiego znajdują się 3 zakłady, w których stosowane są prekursory kategorii 3 (kwas siarkowy, kwas chlorowodorowy) oraz w 1 z nich są stosowane prekursory kategorii 2 (nadmanganian potasu) przeznaczone do badań w laboratorium, oraz do procesu technologicznego.

W 2022 roku skontrolowano 1 zakład, w którym stosowane są prekursory kat. 3 oraz kat. 2 do przeprowadzania analiz i badań w laboratorium.

W zakładach prowadzona jest dokumentacja rozchodu substancji i mieszanin niebezpiecznych, pracownicy są przeszkoleni odnośnie bezpiecznej pracy z chemikaliami i zapoznani z kartami charakterystyki. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresu prekursorów.

Dotychczas nie wydawano zezwoleń wywozowych podmiotów zajmujących się eksportem bądź tranzytem prekursorów.

NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI

Tabela 8. Obiekty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze na terenie powiatu monieckiego:

Liczba zakładów w ewidencji (wprowadzających do obrotu produkty biobójcze)	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba kontroli z uchybieniami	Liczba decyzji	Liczba nakazów
9	7	7	0	0	0

Tabela 9. Obiekty stosujące produkty biobójcze na terenie powiatu monieckiego:

Liczba zakładów w ewidencji (stosujących produkty biobójcze)	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba kontroli z uchybieniami	Liczba decyzji	Liczba nakazów	Liczba zatrudnionych w skontrolowanych zakładach	Liczba osób pracujących w narażeniu
29	13	13	0	0	0	597	479

W 2022 roku przeprowadzono 7 kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu środki biobójcze oraz 13 kontroli w zakresie stosowania środków biobójczych. Podczas kontroli w 2022 r. nie stwierdzono nieprawidłowości nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych. Pracowników zapoznano z kartami charakterystyki preparatów biobójczych, co potwierdzone jest podpisem na karcie charakterystyki.

NADZÓR NAD WPROWADZANIEM DO OBROTU DETERGENTÓW

Tabela 10. Obiekty wprowadzające do obrotu detergenty na terenie powiatu monieckiego:

Liczba zakładów w ewidencji (wprowadzających do obrotu detergenty)	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba kontroli	Liczba kontroli z uchybieniami	Liczba decyzji	Liczba nakazów
5	2	2	0	0	0

W 2022 roku skontrolowano 2 obiekty z bieżącego nadzoru, które wprowadzają do obrotu detergenty.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ZDROWIA Z DNIA 24.07.2012 R. W SPRAWIE SUBSTANCJI CHEMICZNYCH, ICH MIESZANIN, CZYNNIKÓW LUB PROCESÓW TECHNOLOGICZNYCH O DZIAŁANIU RAKOTWÓRCZYM LUB MUTAGENNYM W ŚRODOWISKU PRACY

Tabela 11.

Liczba zakładów w ewidencji	14
Liczba zakładów ujętych w planie kontroli na rok 2022	8
Liczba skontrolowanych zakładów	8
Liczba osób zatrudnionych ogółem w zakładach z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi	440
Liczba osób pracujących w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	105
Liczba kontroli	9
Liczba sporządzonych protokołów/ w tym z uchybieniami	9 (9 przez dział higieny pracy/0)

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

Liczba wydanych decyzji	2 (2 przez dział higieny pracy/0)
Liczba decyzji z uchybieniami	2/2
Liczba nakazów	2
Rodzaj nakazów	- Przeprowadzić i okazać do wglądu badania i pomiary środowiska pracy (w zakresie szkodliwego dla zdrowia czynnika chemicznego o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz pyłu drewna twardego)
Liczba osób narażonych na promieniowanie jonizujące	2
Liczba osób narażonych na pył drewna twardego	10
Liczba osób narażonych na benzen	21
Liczba osób narażonych na azbest	0
Liczba osób narażonych na benzynę, olej napędowy (eurodiesel)	23 23
Liczba osób narażonych na tlenek etylenu	0
Liczba osób narażonych na WWA	0
Liczba osób narażonych na formaldehyd	31
Pył zawierający krystaliczną krzemionkę	39

W 2022 roku zaplanowano do kontroli 8 zakładów, skontrolowano wszystkie zaplanowane zakłady pracy z zakresu czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (jeden zakład został skontrolowany dwukrotnie, kontrola kompleksowa oraz interwencyjna). W 2022 roku sporządzono 9 protokołów z kontroli sanitarnych przez pion Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami. Wydano 2 decyzje merytoryczne i 2 decyzje płatnicze.

W trakcie kontroli kompleksowych zakładów brano pod uwagę narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze występujące w środowisku pracy. Od pracodawców wymagano badań środowiska pracy, imiennego wykazu osób narażonych na czynniki rakotwórcze i ich przeszkolenia w tym zakresie, wykazu stanowisk i procesów technologicznych, a także informacji o czynnikach rakotwórczych przesłanej do PWIS w Białymstoku.

W PSSE w Mońkach prowadzony jest rejestr zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze lub mutagenne na terenie powiatu monieckiego.

UCZESTNICTWO W ROZPOWSZECHNIANIU INFORMACJI NT. BEZPIECZNYCH WARUNKÓW PRACY PROWADZONYCH PRZEZ KRAJOWY PUNKT CENTRALNY (CIOP-PIB) W RAMACH KAMPANII EUROPEJSKIEJ AGENCJI BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA W PRACY Z SIEDZIBĄ W BILBAO.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego w roku 2022 w zakładach zwracano uwagę na bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Podnoszono wiedzę i świadomość pracodawców w w/w aspekcie poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych. Przeprowadzono rozmowy z pracodawcami nt. bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Mówiono także o powstawaniu chorób zawodowych wśród pracowników, możliwości występowania zagrożeń i wypadków przy pracy.

W zakładach stosujących substancje i preparaty chemiczne przeprowadzono rozmowy z pracownikami narażonymi na chemikalia. W trakcie wywiadów informowano pracowników o konieczności bezpiecznej pracy z czynnikami chemicznymi, o najczęstszych przypadkach niewłaściwego używania chemikaliów, a także konieczności zapoznania się z kartami charakterystyki, gdzie znajdują się wszelkie informacje ryzyka i bezpieczeństwa.

Comiesięcznie, w ramach współpracy z pracownikiem Promocji Zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Mońkach, podawano informacje dotyczące zakazu palenia tytoniu w zakładach pracy.

NADZÓR NAD OBIEKTAMI PRODUKCJI I KONFEKCJONOWANIA, SPRZEDAŻY PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach nie ma pod nadzorem zakładów produkujących i konfekcjonujących produkty kosmetyczne. W 2022 r. w ewidencji PSSE w Mońkach było 5 sklepów przemysłowych prowadzących sprzedaż produktów kosmetycznych.

Przeprowadzono 3 kontrole tematyczne w związku z powiadomieniami w systemie RAPEX dot. wycofania z obrotu perfum marki Al. Haramain oferowanych w sprzedaży w Polsce. Podczas kontroli stwierdzono, że podmioty nie wprowadzają do obrotu ww. perfum.

Pobrano 1 próbkę produktu kosmetycznego - próbka nie była kwestionowana

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W roku 2022 przeprowadzono 2 kontrole w podmiocie w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach nie prowadził postępowania administracyjnego dotyczącego wprowadzania do obrotu nowych środków psychoaktywnych.

W 2022 roku nie przekazywano informacji o przypadkach zatruc środkówami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi. W tym roku prowadzona była również wzmocniona współpraca z podmiotami leczniczymi w aspekcie ratowania przypadków zatruc nowymi

narkotykami poprzez wysyłanie co kwartał pism przypominających o obowiązku zgłaszania zatruc nowymi narkotykami.

IV. CHOROBY ZAWODOWE

Tabela 12

Liczba prowadzonych postępowań	5
Liczba zgłoszonych podejrzeń	2
Liczba decyzji pozytywnych	1
Liczba decyzji negatywnych	0
Liczba postanowień	-
Liczba wydanych kart stwierdzeń	1

W 2022 roku prowadzono 6 postępowań w sprawie chorób zawodowych.

W 2022 roku zgłoszono 2 podejrzenia choroby zawodowej tj:

- „*kleszczowe zapalenie mózgu*” poz. 26 (1 postępowanie)
- „*alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych*” poz. 7 (1 postępowanie)

W 2022 roku zakończono decyzją umarzającą 1 postępowanie dotyczące chorób zawodowych zgłoszone w 2017 roku.

- „*Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz.*” Poz. 21 (1 postępowanie)

W 2022 roku prowadzono 3 postępowania chorób zawodowych zgłoszone w 2019 roku

- „*Zespół cieśni w obrębie nadgarstka*” poz. 20.1 (1 postępowanie)
- „*Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych*” poz. 7.2 (1 postępowanie)
- „*Astma oskrzelowa*” poz. 6 (1 postępowanie)

W 2022 roku 1 postępowanie dotyczące „*kleszczowego zapalenia mózgu*” zakończyło się wydaniem decyzji stwierdzającej chorobę zawodową.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach wydał 1 kartę stwierdzenia choroby zawodowej.

V. OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Na koniec 2022 r. w ewidencji widnieją 33 placówki objęte nadzorem PPIS w Mońkach, tj:

- 2 żłobki funkcjonujące samodzielnie (w tym 1 publiczny),
- 3 przedszkola (w tym 1 niepubliczne),

- 3 punkty przedszkolne (publiczne),
- 9 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie (w tym 5 publicznych),
- 1 liceum ogólnokształcące (niepubliczne),
- 7 zespołów szkół (publicznych),
- 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy (publiczny)
- 1 młodzieżowy ośrodek socjoterapii (publiczny)
- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (w tym 1 publiczny),
- 2 ogniska pracy pozaszkolnej (niepubliczne),
- 1 szkolne schronisko (publiczny)
- 1 pozaszkolna placówka specjalistyczna (niepubliczny).

Stan sanitarno-higieniczny w skontrolowanych placówkach nie uległ zmianie.

W 2022 r. wykonano 11 kontroli kompleksowych wynikających z harmonogramu kontroli, ponadto wykonano 2 kontrole na wniosek strony w celu wydania opinii sanitarnej 4 kontrole z przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, 2 kontrole kompleksowe wypoczynku zimowego, 3 kontrole kompleksowe wypoczynku letniego, ponadto wykonano 3 kontrole interwencyjne, w związku z wniesionymi sygnałami.

W 2022 r. przeprowadzano również kontrole tematyczne:

- w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne dotyczące piaskownic na terenie Przedszkola w Mońkach ul. Głowackiego 2. Podczas kontroli pobrano 5 próbek piasku do badań w zakresie parazytologicznym. W badanych próbkach gleby nie stwierdzono jaj pasożytów jelitowych oraz jaj *Toxocara spp.*

-w listopadzie 2022 r. pracownicy PSSE w Mońkach przeprowadzili ważenie tornistrów w 2 szkołach podstawowych z terenu powiatu monieckiego. W akcji wzięło udział 264 dzieci.

W listopadzie oraz w grudniu 2022 r. przeprowadzono akcję badania dzieci uczęszczających do przedszkoli powiatu monieckiego w kierunku obecności jaj owsików. Przebadano 48 dzieci.

Tabela 13 Liczba załatwionych interwencji:

Krótką treść interwencji	Liczba interwencji	Rodzaj placówki wg MZ -53 której dotyczy interwencja	Podjęte działania	Liczba interwencji uzasadnionych	Wyniki podjętych działań
Anonimowa osoba zgłaszająca interwencję drogą	1	Przedszkole publiczne	Kontrola interwencyjna	0	Pracownicy PSSE w Mońkach przeprowadzili kontrolę interwencyjną podczas której

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

<p>telefoniczną, zgłoszenie dotyczyło brudnych toalet oraz złego stanu zdrowia dzieci tj. wymioty i biegunka.</p>					<p>stwierdzono zły stan sanitarny sufitu tj. sufit z zaciekami oraz łuszczącą się farbą. Wydano decyzję administracyjną na w/w uchybienie, nakazy wykonano, ponadto przeprowadzono kontrolę sprawdzającą. Podczas kontroli wszystkie toalety były czyste. Pani pielęgniarka oświadczyła, że jeżeli występują jakiegokolwiek objawy chorobowe tj. kaszel, katar podwyższona temp, ból brzucha, wymioty, biegunka dziecko umieszczony jest w pomieszczeniu izolatki gdzie oczekuje na przyjazd rodzica bądź opiekuna, który jest niezwłocznie informowany o zaistniałej sytuacji.</p>
<p>Anonimowa osoba zgłaszająca interwencję drogą telefoniczną, zgłoszenie dotyczyło: złego stanu sanitarnego kuchni, nieprawidłowego wydawania posiłków, złego stanu szkoły tj. brudu w szkole i na korytarzach szkolnych.</p>	<p>1</p>	<p>Szkoła podstawowa niepubliczna</p>	<p>Kontrola interwencyjna</p>	<p>0</p>	<p>Pracownicy PSSE w Mońkach przeprowadzili kontrolę interwencyjną, podczas której pracownik HDM stwierdził następujące uchybienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W sali lekcyjnej informatyczno-fizycznej sufit zniszczony, popękany z zaciekiem, ubytkami farby oraz tynku. 2. W łazience chłopców mieszczącej się na parterze budynku szkoły drzwi prowadzące do pomieszczenia z kabinami sanitarnymi - pozbawione klamki, 3. W łazience chłopców mieszczącej się na parterze budynku szkoły drzwi kabin sanitarnych zniszczone z ubytkami farby, 4. W szatni dzieci ściany zniszczone z ubytkami tynku, 5. Ściany zewnętrzne elewacji budynku szkoły zniszczone z licznymi ubytkami farby oraz tynku, 6. W sali oddziału zerowego brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania. <p>Wydano decyzję administracyjną na w/w uchybienie ponadto przeprowadzono kontrolę sprawdzającą.</p> <p>Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia stwierdziła następujące nieprawidłowości:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nie okazano do wglądu dokumentacji potwierdzającej, że serwowane w punkcie posiłki spełniają odpowiednie wymagania dla danej grupy wiekowej wynikające z

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

					<p>aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej.</p> <p>2. Brak opracowanych wykazów z informacjami dostępnymi dla konsumentów, dotyczącymi pełnego składu sporządzanych potraw, w tym składników powodujących alergię lub reakcje nietolerancji.</p> <p>3. W sporządzonym jadłospisie dekadowym porcja ryby uwzględniona jest rzadziej niż raz w tygodniu.</p> <p>Wydano decyzję administracyjną nakazy wykonano</p>
<p>Drogą elektroniczną wpłynęła interwencja dotycząca niewłaściwej ilości dzieci przedszkolnych przebywających w jednym pomieszczeniu oraz nieprawidłowego sposobu wydawania posiłków.</p>	1	Zespół Szkół publiczny	Kontrola interwencyjna	0	<p>Kontrolę przeprowadzono wspólnie z Sekcją Bezpieczeństwa Żywności i Żywności, nieprawidłowości podczas kontroli nie stwierdzono.</p>

W 2022 roku wydano łącznie 9 decyzji administracyjnych i 6 decyzji płatniczych, w tym 4 decyzje nakazujące:

- 1 decyzję nakazującą wydano na Przedszkole w Mońkach ul. Głowackiego 2, 19-100 Mońki dotyczącą złego stanu technicznego sufitu w toalecie przeznaczonej dla grup przedszkolnych 5a oraz 4a, tj. sufit z zaciekami oraz łuszczącą się farbą.
- 1 decyzję nakazującą wydano na Szkołę Podstawową w Długołęce, Długołęka 50, 19-111 Krypno dotyczącą braku realizowanej opieki medycznej nad uczniami obejmującej profilaktyczną opiekę zdrowotną tj. brak pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania albo higienistki szkolnej sprawującej profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami w gabinecie profilaktyki zdrowotnej zlokalizowanym w szkole, a także brak umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w tym zakresie, która powinna być zawarta w przypadku braku gabinetu profilaktyki zdrowotnej w szkole.
- 1 decyzję nakazującą wydano na Szkołę Podstawową w Downarach, Downary 52, 19-110 Goniądz dotyczącą:

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego:
 - a) sufit w sali lekcyjnej informatyczno-fizycznej,
 - b) ściany w szatni uczniów,
 - c) drzwi prowadzące do kabin sanitarnych w łazience chłopców mieszczącej się na parterze budynku szkoły,
 - d) ściany zewnętrzne elewacji budynku szkoły,
- Zamontowania klamki w drzwiach prowadzących do pomieszczeń z kabinami sanitarnymi w łazience chłopców mieszczącej się na parterze budynku szkoły,
- Osłonięcia i zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania w sali oddziału zerowego.
 - 1 decyzję nakazującą na Zespół Szkół w Kalinówce Kościelnej, Kalinówka Kościelna 36, 19-120 Knyszyn dotyczącą osłonięcia i zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania od bezpośredniego kontaktu z elementem grzejnym we wszystkich salach lekcyjnych budynku szkoły, salach oddziału przedszkolnego oraz innych pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt zbiorowy dzieci w szkole.

W 2022 r. na wniosek Strony o zawieszenie zajęć wydano 7 opinii pozytywnych. Ponadto 3 dyrektorów wystąpiło z wnioskiem o wydanie opinii dotyczących zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków w placówkach oświatowych.

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach nie wydawał decyzji nakazujących zamknięcie, unieruchomienie lub wyłączenie z użytku obiektów lub ich części.

Tabela 14 Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

Rok	Umeblowanie pomieszczeń do nauki				Tygodniowe rozkłady zajęć			
	Dostosowanie do wzrostu		Meble niedostosowane		Skontrolowano		Niewłaściwe	
	Liczba zbadanych uczniów	Ilość szkół	Liczba uczniów	Ilość szkół	Oddziałów	Ilość szkół	W ilu oddziałach	Ilość szkół
2021	135	5	0	0	3	3	0	0
2022	143	7	0	0	16	7	0	0

VI. OCENA OBIEKTÓW KOMUNALNYCH I JAKOŚCI WODY

Pod nadzorem higieny komunalnej PSSE w Mońkach w 2022 roku było 128 obiektów.

Działalność administracyjno – egzekucyjna:

- przeprowadzone kontrole ogółem 107,
- wystawione decyzje ogółem 35,
- opinie i postanowienia sanitarne 20,
- tytuły wykonawcze 0,
- mandaty 0,
- wystąpienia -0
- komunikaty- 6

DZIAŁANIA PROWADZONE W RAMACH NADZORU SANITARNEGO NAD JAKOŚCIĄ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

W 2022 roku badania jakości wody wykonywane były przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach z częstotliwością ustaloną w oparciu o wytyczne do planu pracy Głównego Inspektora Sanitarnego. Ponadto, w ramach prowadzonego nadzoru analizowano, weryfikowano oraz gromadzono wyniki kontroli wewnętrznych prowadzonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i inne podmioty zarządzające indywidualnymi urządzeniami zaopatrzenia w wodę, a pozyskane dane przekazywano Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu w systemie WODA Excel.

Monitoring i nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz nadzór wewnętrzny dostawców wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oparty był o sieć stałych punktów poboru wody i harmonogramy badań, w tym plany poboru próbek wody przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych i innych podmiotów, które zostały uzgodnione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Badania wody dla potrzeb inspekcji sanitarnej wykonywał w 2022r. Oddział Laboratoryjny Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Białymstoku, a przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mońkach dokonywali poboru próbek wody do badań. Natomiast, administratorzy urządzeń wodociągowych realizowali kontrole wewnętrzne jakości wody w laboratoriach posiadających zatwierdzenie wydane przez właściwe terenowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ilość i częstotliwość badań prowadzonych w ramach Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu monieckiego uzależniona była od jakości i wielkości produkcji ujmowanej wody z poszczególnych wodociągów, stosowanych procesów uzdatniania, ilości mieszkańców zaopatrywanych w wodę oraz od występujących zagrożeń mogących mieć wpływ na jakość wody. Podczas prowadzonego nadzoru

uwzględniano bieżące problemy związane z jakością wody, wyniki nadzoru prowadzonego w latach ubiegłych.

Na terenie powiatu monieckiego w 2022 roku czynnych było 18 wodociągów publicznych - 3 w miastach i 15 w miejscowościach wiejskich oraz 2 wodociągi lokalne (przy Zakładzie Produkcji Spożywczej BETEX w Knyszynie i Monieckiej Spółdzielni Mleczarskiej w Mońkach).

W 2022 roku nie podłączano nowych wodociągów, nie likwidowano istniejących. W 1 z wodociągów trwa modernizacja. Uchybienia sanitarne stwierdzono w 3 stacjach uzdatniania wody, tj.: niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń (2obiekty) i niewłaściwy stan sanitarny urządzeń wodnych (1 obiekt).

Biorąc pod uwagę badania prowadzone w ramach działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz badania wykonywane przez wszystkich producentów wody stwierdzono, że przekroczenia parametrów jakości wystąpiły na 2 wodociągach: Kulesze, Goniądz. W obu wodociągach były przekroczone parametry mikrobiologiczne, tj. bakterie z grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów. W celu zapewnienia należytej jakości wody przeznaczonej do spożycia, właściciele wodociągów lub jednostki odpowiedzialne za jej jakość, systematycznie przeprowadzali płukania sieci i okresową dezynfekcję wody (po wskazaniach) oraz na bieżąco poprawiali ich stan sanitarno-techniczny. Działania naprawcze były realizowane na koszt przedsiębiorstw wodociągowych.

W trakcie 2022 r. nie rozpatrywano skarg na jakość wody dostarczanej w zbiorowym zaopatrzeniu na terenie powiatu monieckiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach sporządza na bieżąco oceny jakości wody, które są przekazywane do właścicieli wodociągów oraz producentów wody w celu poinformowania konsumentów. Do wiadomości właścicieli przekazywane są również wystąpienia dot. jakości wody oraz decyzje administracyjne nakazujące zapewnienie dobrej wody do spożycia. Konsumenty uzyskują wiedzę nt. jakości wody z tablic informacyjnych lub ze stron BIP poszczególnych Urzędów.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW KOMUNALNYCH

Dworce PKS I PKP

W 2022r. skontrolowano 2 dworce autobusowe w Mońkach oraz w Goniądzu. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ustępy publiczne

W 2022r. skontrolowano 5 ustępów publicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Baza noclegowa

Bazę noclegową w powiecie monieckim stanowią: pensjonat, inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie oraz pola biwakowe. Systematycznie podnoszony jest ich standard. Wszystkie obiekty korzystają z wody pitnej właściwej jakości. Obiekty położone w miejscowościach wiejskich których są świadczone usługi hotelarskie, działają głównie na zasadzie agroturystyki. Na terenie powiatu monieckiego nie ma kempingów.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów całorocznej bazy noclegowej oceniono jako dobry. W 1 z kontrolowanych obiektów stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno- sanitarny pomieszczenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących gospodarowania odpadami stałymi i płynnymi oraz gospodarki bielizną. W większości są to obiekty reprezentujące wysoki standard świadczonych usług, czystość utrzymywana jest na bieżąco, tereny wokół uporządkowane.

Pole namiotowe w Goniądzu należy do Miejskiego Ośrodka Wypoczynkowego w Goniądzu. Turystom udostępniane są miejsca pod namioty oraz zaplecze sanitarne tj. prysznice, ubikacje, umywalki z wodą ciepłą i zimną. Stan techniczny budynku jest dobry. Teren utrzymany był we właściwym stanie sanitarnym.

Obiekty przeznaczone na pobyt uchodźców

W 2022 r. pracownicy działu Higieny Komunalnej wizytowali obiekty przeznaczone na pobyt uchodźców z Ukrainy na terenie powiatu monieckiego. W 2022r. przeprowadzono 64 takie wizyty dotyczące warunków sanitarno-technicznych w obiektach (m.in. sprawdzano węzły sanitarne, zaopatrzenie obiektów w wodę do spożycia, sposób żywienia). Podczas wizytacji nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, solaria

W 2022 roku skontrolowano 13 zakładów fryzjerskich i 5 kosmetycznych. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień.

Stan sanitarno-techniczny w/w obiektów jest dobry. W większości są to obiekty nowe, funkcjonujące od kilku lat, podnoszące standard świadczonych usług.

Odpady niebezpieczne, powstające w gabinetach kosmetycznych, są gromadzone w przeznaczonych do tego celu pojemnikach, odpowiednio oznakowanych i zaopatrzonych w worki foliowe. Odpady te odbierane są przez specjalistyczne firmy.

W zakresie dezynfekcji przyborów i narzędzi używanych podczas wykonywania usług nieprawidłowości nie stwierdzono.

Domy Pomocy Społecznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mońkach ma pod nadzorem 3 Domy Pomocy Społecznej. Przeprowadzono 1 kontrolę w DPS w Mońkach. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Pływalnie

Ocena jakości wody na pływalni dokonywana jest przez zarządzającego pływalnią i obejmuje wykonywanie badań jakości wody zgodnie z harmonogramem ustalonym z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym, prowadzenie bieżącej obserwacji wody, odnotowywaniu i informowaniu właściwego państwowego inspektora sanitarnego o przypadku stwierdzenia wystąpienia incydentów kałowych i/lub incydentów wymiotnych w wodzie na pływalni oraz na stałym nadzorze pracy urządzeń wraz z rejestrowaniem wyników pomiaru.

W ewidencji PSSE w Mońkach znajduje się 1 basen kryty. W 2022 r. przeprowadzono w nim 1 kontrolę. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-technicznych. Nie odnotowywano przekroczeń parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych w wodzie pobranej do badań na pływalni.

VII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w 2022 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny PSSE w Mońkach wydał:

- 1 odstępstwo od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - 3 uzgodnienia zakresu stopnia i szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - 2 opinie projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
2. Pracownicy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Mońkach w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w 2022 r. wydali:

- 1 opinię w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla którego wykonanie raportu było obligatoryjne,
 - 21 opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
- W ramach uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano w 2022 r. – 3 uzgodnienia.

Pracownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PSSE w Mońkach uczestniczył 10 razy w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych – wykonano 11 kontroli w terenie.

VIII. PROMOCJA ZDROWIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Działania podejmowane przez Oddział Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mońkach wynikają z założeń krajowych (Ustawy o Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia), wojewódzkich (Wojewódzkiego Programu Promocji i Ochrony Zdrowia, Wojewódzkiego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Programu Przeciwdziałania Narkomanii), sytuacji epidemiologicznej, społecznej, demograficznej województwa.

Pracownik Promocji Zdrowia organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Prowadzone działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej kierowane są między innymi do: rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, studentów, seniorów, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych, policjantów. Prowadzi media społecznościowe Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Mońkach (Facebook, Twitter) oraz informuje społeczeństwo o najważniejszych uwarunkowaniach stanu zdrowia, zagrożeniach, zasadach i metodach zapobiegania oraz efektach przedsięwzięć prowadzonych przez PIS na stronie gov.

Tabela 15: Działania podjęte w ramach Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej w 2022 roku

Działanie: 20.5.1.3 Profilaktyka i zwalczanie uzależnień				
Cel: Upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień				
Lp.	Nazwa programu	Liczba odbiorców działań realizowanych przez placówki i PSSE	Liczba odbiorców działań medialnych podejmowanych przez PSSE (w tym internetowych)	Razem
1	Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	192	100	292
2	Program „Bieg po zdrowie”	187	0	187
3	Program „Czyste powietrze wokół nas”	66	0	66
4	„Podlaski program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych”	1246	7093	8339
	Razem:	1691	7193	8884
Lp.	Nazwa kampanii/akcji			
1	„Światowy Dzień bez Tytoniu”	969	2360	3329
2	„Światowy Dzień Rzucania Palenia”	48	592	640

Ocena stanu sanitarnego powiatu monieckiego za 2022 r.

3	Profilaktyka uzależnień - dopalacze	471	3386	3857
Razem:		1488	6338	7826
20.5.1.2. Oświata zdrowotna wykonywana przez państwową inspekcję				
Cel: Upowszechnianie wiedzy dotyczącej profilaktyki chorób i promocji zdrowego trybu życia				
Lp.	Nazwa programu			
1	Program „Trzymaj Formę!”	227	143	370
2	„Krajowy Program Zapobiegania Zakazeniom HIV i Zwalczania AIDS”	1058	2396	3454
3	Program „Moje dziecko idzie do szkoły”	168	0	168
4	Znamie! Znam je?	203	2080	2283
5	Podstępne WZW	195	301	496
6	Skąd się biorą produkty ekologiczne	153	190	343
Razem:		2004	5110	7114
Lp.	Nazwa kampanii/akcji			
1	Światowy Dzień Zdrowia	78	521	599
2	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach	36	231	267
3	Światowy Dzień Walki z Rakiem	0	179	179
4	Profilaktyka wszawicy	317	1263	1580
5	„Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa”	31	691	722
6	„Letnia Szkoła Bezpieczeństwa”	1513	20264	21777
7	Profilaktyka grypy w tym #gotowi na sezon	28	1508	1536
8	Promocja szczepień ochronnych w tym Zaszczep w sobie chęć szczepienia, Europejski Tydzień Szczepień	27	4967	4994
9	Promowanie zdrowego stylu życia i racjonalnego odżywiania	456	11485	11941
10	Profilaktyka zatruc pokarmowych w tym zatruc grzybami oraz promocja wiedzy na temat grzybów	200	907	1107
11	Europejski Dzień bez Samochodu	0	93	93
12	#SzczepimySię	299	6989	7288
13	Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze	50	3434	3484
14	Profilaktyka zakażeń koronawirusem	299	6989	7288
15	Działania skierowane do uchodźców	210	2742	2952
16	Kampania EFSA – Wybieraj zdrową żywność	29	1364	1393
17	Profilaktyka chorób nowotworowych	86	4228	4314
Razem:		3659	67855	71514

W 2022 r. przeprowadzano szereg wizytacji, akcji edukacyjnych. Dystrybuowano ulotki, publikowano informacje na stronach społecznościowych Facebook oraz Twitter, m.in.:

- przeprowadzono 25 wizytacji w placówkach oświatowych w celu sprawdzenia procesu realizacji programów edukacyjnych.

- w ramach „Profilaktyki grypy” oraz Covid-19 były przeprowadzone spotkania ze społecznością miejską i wiejską. Omówiono zasady bezpieczeństwa i higieny, w szczególności prawidłową higienę rąk, sposoby zapobiegania infekcjom.
- w ramach „Zimowej Szkoły Bezpieczeństwa” odbyły się 2 spotkania z dziećmi przebywających na wycieczkach zimowych;
- w ramach profilaktyki szczepień, akcji # SzczepimySię - prowadzone były spotkania z młodzieżą, dziećmi oraz ze społecznością powiatu monieckiego podczas festynów, indywidualnych spotkań, pogadanek, stoisk informacyjno-edukacyjnych;
- w trakcie wycieczki letniej prowadzono działania profilaktyczne, tj. pogadanki, stoiska informacyjno-edukacyjne w zorganizowanych formach wycieczki dzieci i młodzieży, podczas festynów w powiecie monieckim;
- przeprowadzono pogadankę na festynie szkolnym w Szkole Podstawowej w Boguszewie dot. uzależnień, dopalaczy oraz szkodliwości palenia e-papierosów;
- z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Mońkach pracownik PZ przeprowadził cykl spotkań, rozmów, stoisk informacyjno-edukacyjnych, prezentacji dotyczących bezpieczeństwa podczas letnich wakacji, uzależnień behawioralnych, zdrowego stylu życia, dopalaczy. Spotkania odbywały się w placówkach oświatowych i na festynach w powiecie monieckim.
- w dniu 14.08.2022 r. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Mońkach uczestniczyli w Podlaskim Pikniku Rodzinnym wspólnie z Monieckim Ośrodkiem Kultury, Komendą Powiatową Policji w Mońkach, Nadleśnictwem Knyszyn, Biblioteką Publiczną w Mońkach. Na stoisku zostały zorganizowane różne konkursy i zagadki dotyczące zdrowego stylu życia, kleszczy, skutków nadmiernego opalania oraz szkodliwości palenia tytoniu. Rodzice i młodzież mogli sprawdzić zawartość tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokolizera. Zainteresowanym udzielano odpowiedzi na pytania oraz interesujące zagadnienia. Rozdystrybuowano ulotki.
- w październiku pracownicy sekcji PZ oraz BŻ przeprowadzili dwa spotkania dla rodziców dzieci przedszkolnych: 1 on -line oraz 1 stacjonarnie promujące Kampanię EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność” #EUChooseSafeFood.
- prowadzono akcje edukacyjne związane z pobytem uchodźców z Ukrainy na terenie powiatu monieckiego: przeprowadzano rozmowy indywidualne i przekazywano ulotki podczas 21 wizytacji obiektów przeznaczonych na pobyt uchodźców w okresie 10.03.2022 r.- 22.08.2022 r.; zorganizowano 2 stoiska informacyjno-edukacyjne w obiektach, w których przebywali uchodźcy.
- w listopadzie pracownicy działów Promocji Zdrowia i Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzali akcje dot. wszawicy, owsicy oraz ważenie plecaków wśród dzieci szkolnych.